

LUNDS UNIVERSITET

Temporära åtgärders demokratiska potential

En fallstudie av Naturmolnet i Malmö

Abstract: Temporary use is a growing phenomenon within strategic planning (Bishop & Williams, 2012) and temporary use is common both in Sweden and internationally (Haugen, 2021). There are many indications that temporary use is being established as an integral part of the contemporary urban planning methodology (Ferreri, 2015). However, the field of temporary urbanism and temporary use is relatively new and there is a need to investigate this further (Haugen, 2021). Through a case study of Naturmolnet in Malmö, this work has investigated how temporary use can function as a tool for a more democratic urban planning process. The essay examines Naturmolnet's democratic potential and focuses on what role citizen participation has for democracy in temporary use and in the planning process. In order to answer the essay's questions, an in-depth interview and a questionnaire study have been carried out. The result has then been analyzed using a framework of democratic potential by Parker et al. (2019). The study elaborates that Naturmolnet's focus on citizen participation withholds a great significance for its democratic potential. Three aspects; *participants*, *communication and decision-making* and *authority and power* need to be included for temporary use to have a democratic potential. Finally, there is a discussion about how these aspects can contribute to the democratic potential of temporary use and create conditions for a more democratic urban planning process.

Keywords: temporary use, temporary urbanism, citizen participation, democracy

Huvudområde: Samhällsplanering urban och regional utveckling, kulturgeografi

Kandidatnivå

SGEL36

Omfattning: 15 högskolepoäng

HT 2022

Författare: Elin Andersson

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Syfte och problemformulering	5
2.1 Avgränsningar	6
3. Bakgrund och litteraturöversikt	7
3.1 Begreppsförklaring	7
3.2 Pionjärer inom temporär urbanism	9
3.3 Om temporära åtgärder	9
3.3.1 Från politisk aktivism till strategiskt verktyg	9
3.3.2 Tillämpning i praktiken	10
3.3.3 Drivkrafter och motivering till temporära åtgärder	12
3.3.4 Kritik mot användandet av temporära åtgärder	13
3.4 Naturmolnet i Malmö	14
4. Teori	17
4.1 Rumslig analys av demokrati	17
4.2 Radikalt deltagande som medel för ökad demokrati	18
4.2.1 Deltagare	19
4.2.2 Kommunikation och beslutsfattande	20
4.2.3 Auktoritet och makt	21
4.3 Ramverk för att utvärdera temporära åtgärders demokratiska potential	23
5. Metod	25
5.1 Fallstudie	25
5.1.2 Urval och motivering av fall	26
5.3 Enkätundersökning	28
5.4 Semistrukturerad intervju	29
4.4.1 Urval respondent	30
6. Resultat	31
6.1 Intervju	31
6.1.1 Deltagarna	32
6.1.2 Kommunikation och beslutsfattande	33
6.1.3 Auktoritet och makt	34
6.1.4 För-och nackdelar med Naturmolnet	35
6.2 Enkätstudie	37
6.2.1 Delaktighet i utformningen av Naturmolnet	38

6.2.2 Naturmolnets effekter	39
7. Analys och diskussion	43
7.1 Deltagare	43
7.2 Kommunikation och beslutsfattande	46
7.3 Auktoritet och makt	49
7.4 Naturmolnets effekter och kritisk diskussion	49
7.5 Det teoretiska ramverket	51
8. Slutsatser	52
9. Vidare forskning	54
Källförteckning	54
Bilagor	59
Bilaga 1 - Enkätstudie	59
Bilaga 2 - Intervjuguide	62

1. Inledning

I takt med att våra städer växer ställs de inför nya utmaningar. Det ökade tempot, kravet på flexibilitet (Parker et al., 2019) och paradigmet kring vikten av städernas attraktionsförmåga och konkurrens (Harvey, 1989) är faktorer som dagens städer behöver anpassa sig till. Städer kan befinna sig i otakt med de ständigt förändrade behoven hos stadens användare (Bishop & Williams, 2012). På grund av detta har verktyg som temporär urbanism och temporära åtgärder fått en större roll i dagens stadsplanering.

Temporära åtgärder är som namnet tyder på åtgärder som är tidsbegränsade. Det kan innebära temporära bostäder, parkeringsplatser, evenemang till pop-up ytor. Temporära åtgärder kan användas efter säsongsvaryerande behov, uppmärksamma ett samhällsproblem, vara ett kreativt inslag i det urbana rummet och kan möjliggöra snabba, flexibla och kreativa lösningar på olika utmaningar städer står inför (Bertino et al, 2019; Haugen, 2021).

Temporära åtgärder kan användas för att främja en mer dynamisk, flexibel eller anpassningsbar planering för att kunna möta invånarnas snabbt förändrade behov och efterfrågan och fungera som ett komplement till den strategiska urbana planeringen (Bishop & Williams, 2012). Temporära åtgärder möjliggör förutom innovativa och explorativa sätt att närma sig utmaningar i staden även inkluderande arbetssätt där medborgare får ta en stor plats, vilket kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess (Haugen, 2021).

Det har även identifierats ett antal kritiska aspekter kring temporära åtgärder. Faktorer som att temporära åtgärder används för att undvika mer omfattande underhåll och att de kulturella dimensionerna av temporära åtgärder utnyttjas för urban förnyelse och gentrifiering (Colomb, 2012; Ferreri, 2015; Madanipour, 2017; Peck, 2012) är några som nämns i forskningen.

Ämnet kring temporära åtgärder och dess användning är således konfliktfyllt och tudelat, trots detta är strategisk användning av temporära åtgärder en växande företeelse (Bishop & Williams, 2012). Ferreri (2015) menar att det finns mycket som pekar på att temporära åtgärder håller på att etableras som en integrerad del av den samtida stadsplaneringsmetodiken.

I och med att temporära åtgärder blir allt mer vanligt förekommande i praktiken (Haugen, 2021; Haydn & Temmel, 2006) är det viktigt att undersöka detta ämne djupare. Vad är drivkrafterna bakom temporära åtgärder och vad det kan få för effekter för stadens medborgare. Denna uppsats går djupare in på ämnet kring temporära åtgärder och undersöker

dess demokratiska potential och om det kan vara ett verktyg för en mer demokratisk stadsplanering. Detta görs genom en fallstudie av den temporära åtgärden Naturmolnet i Malmö.

2. Syfte och problemformulering

Temporär urbanism är en av de mest betydelsefulla globala rörelser inom nutida stadsplanering. Det används av ett brett spektrum av aktörer som driver utvecklingen av det urbana rummet framåt genom experimentella temporära åtgärder (Bishop & Williams, 2012). Även om forskning kring temporära åtgärder sträcker sig över flertalet fält är kopplingen kring urbana offentliga platser och demokrati fortfarande relativt outforskat, trots att det är vanligt förekommande i praktiken (Haugen, 2021).

Den forskning som finns inom fältet är tudelad och vittnar om ett motsatsförhållande. Viss forskning belyser de kritiska aspekter kring temporära åtgärder som att det kan normalisera prekära former av hyreskontrakt (Parker et al., 2019) och bidra till gentrifiering (Ferreri, 2015; Madanipour, 2017; Peck, 2012). Å andra sidan vittnar forskningen också om att temporära åtgärder kan användas som verktyg för en mer demokratisk stadsplaneringsprocess och alternativ för innovativ och experimentell planeringsprocess (Bishop & Williams, 2012; Haugen, 2021; Bertino et al., 2019).

Fältet kring temporära åtgärder är brett och detta arbete syftar därför till att bidra med fördjupad kunskap kring en begränsad och specifik del av ämnet. Denna uppsats syftar till att undersöka hur temporära åtgärder kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess. En fallstudie av den temporära åtgärden 'Naturmolnet' i Malmö som drivs av föreningen Växtväcket har genomförts för att besvara uppsatsens syfte. För att undersöka detta har följande frågeställningar formulerats:

1. Hur har Växtväcket arbetat med medborgardeltagande på Naturmolnet?
2. Vilken demokratisk potential har Naturmolnet?
3. Hur kan temporära åtgärder vara ett verktyg för en mer demokratisk stadsplaneringsprocess?

Ett nytt fenomen och planeringsverktyg som temporära åtgärder är ställer såklart en rad frågor om vad det får för konsekvenser och effekter och för vem. Med ovan nämnda

frågeställningar syftar detta arbete att bidra med att tänka kring, ifrågasätta och vidga vårt sätt att se på framtidens städer och hur olika planeringsmetoder kan vara verktyg för att uppnå resilienta och demokratiska städer.

2.1 Avgränsningar

Ämnet kring temporära åtgärder och temporär urbanism har uppmärksammats inom flertalet olika forskningsfält som exempelvis ekonomi, arkitektur, landskapsdesign, samhällsgeografi och inom fältet för demokrati och medborgardeltagande (Haugen, 2021). Då detta fält är stort har ett antal avgränsningar behövts göras.

Uppsatsen syftar till att undersöka hur temporära åtgärder kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess. I detta arbete kommer inte något fokus läggas på temporära åtgärder kring bostadsfrågor, *vacancy fix*, *pop-up vacancy* eller *urban guerilla activism*. Uppsatsen kommer inte gå in djupare på olika ekonomiska teorier och ramverk knutna till temporära åtgärder.

3. Bakgrund och litteraturöversikt

Temporära åtgärder är en relativt ny företeelse som proaktiv strategi inom praktisk stadsplanering, trots detta har temporära åtgärder fått en alltmer förekommande roll inom den praktiska stadsplaneringen de senaste åren (Matoga, 2019). För att skapa en förståelse för temporära åtgärder och deras användning redovisas i detta kapitel hur akademiska forskare och verksamma praktiker berör ämnet. Den använda litteraturen är en kombination av både akademisk forskning och material från aktiva praktiker - så kallad 'grå' litteratur som handböcker och rapporter från myndigheter och konsultföretag förekommer.

3.1 Begreppsförklaring

Temporära åtgärder är ett brett ämne som antar olika skepnader, syften och refereras till med olika namn. Det finns ett brett utbud av litteratur som behandlar konceptet kring temporäritet på olika vis; temporary urbanism (Bishop & Williams, 2012) tactical urbanism (Lydon & Garcia, 2015), urban catalyst (Oswalt, Overmeyer & Misselwitz, 2013) och insurgent

urbanism (Hou, 2010) är några exempel. Denna uppsats kommer utgå från begreppen *taktisk urbanism*, *temporär urbanism* och *temporära åtgärder*. Dessa begrepp är nära sammankopplade och används i viss litteratur synonymt, medan annan litteratur separerar dem.

Taktisk urbanism är ett brett begrepp som ofta används som ett paraplybegrepp eller samlingsnamn för olika 'urbanism-rörelser' som bland annat *DIY-urbanism*, *vardagsurbanism* och *temporär urbanism*. Den breda användningen av begreppet gör att varierade uttryck och innebörder förekommer (Haugen, 2021). Det går att sammanfatta taktisk urbanism till att det syftar till att utmana den formella och långa planeringsprocessen som dominerar planeringen i många länder idag. Taktisk urbanism fokuserar på småskaliga, billiga, flexibla och ofta temporära åtgärder som syftar till att förbättra och utveckla urbana områden. Fokuset ligger ofta på medborgarens möjlighet att göra långsiktiga förändringar av staden (Lydon och Garcia, 2015).

Temporär urbanism är något som myndigheter, kommuner och privata aktörer har börjat att experimentera med, och som innebär mindre resurskrävande, ofta tillfälliga initiativ och lösningar för att bland annat möta snabbt förändrade behov i urbana områden eller belysa utmaningar som finns i städer (Bishop & Williams, 2012). Pop-up affärer, stads- och gatufestivaler, mobila bostäder och tillfälliga stadsodlingar är några exempel på hur temporära konstruktioner utmanar hur det urbana rummet upplevs och används. Det som förenar uttrycken av temporär urbanism är att dessa förekommer av fysiska installationer och aktiviteter är begränsade i tid och rum (ibid).

Dessa åtgärder praktiseras och analyseras såväl lokalt som internationellt och vissa menar att det blivit ett globalt och fenomen (Madanipour, 2017). Bishop och Williams (2012) menar att snabba samhällsförändringar ställer allt större krav på städernas flexibilitet. För att möta dessa utmaningar krävs ett nytt ramverk som utmanar det tidigare fokuset på permanens i urbanteori. Att utmana synen på permanens och istället undersöka hur det temporära kan vara en del av lösningen på utmaningar städer står inför ringar in i essensen av temporär urbanism. Begreppet tar alltså fasta på tidsaspekten, och intentionen med åtgärden ska vara just temporär.

Temporära åtgärder kan ses som ett tillvägagångssätt inom den temporära urbanismen. Temporära åtgärder kan även benämnas som bland annat *tillfälliga interventioner*, *interim solutions* och *temporär användning* (Martin, Hincks & Deas, 2020). Det som utmärker dessa

åtgärder är just tidsaspekten, att åtgärden ska finnas under en begränsad tidsperiod. Enligt Bishop och Williams (2012) kan dessa åtgärder vara planerade och formella men även informella, spontana, olagliga eller uppstå av misstag. De är ibland präglade av politisk aktivism och ibland är de myndighetsstyrda. Eftersom temporära åtgärder har en bred variation påpekar författarna att det ska definieras med försiktighet.

Som ovan nämnt är begreppen nära sammankopplade och det är svårt att urskilja en tydlig skillnad på dem. Samtliga begrepp syftar till att på något vis utmana och komplettera synen på permanens och långsiktig strategisk planering som dominerar planeringsprocessen i många länder idag. De syftar även till att agera som ett alternativ som bidrar med flexibilitet och kortsiktiga investeringar och lösningar för att skapa städer som är resilienta för utmaningar som kommer med en alltmer snabbt föränderlig värld. Ofta är det fokus på fysiska förändringar, högt medborgardeltagande och bottom-up-driven praktik och aktivism (Bishop & Williams, 2012) men idag används även metoderna från ett top-down-perspektiv av myndigheter och företag (Haugen, 2021). För att underlätta för läsaren kommer jag slå ihop dessa begrepp och här efter referera till det som T/T urbanism (temporär/taktisk urbanism).

3.2 Pionjärer inom temporär urbanism

Forskning inom T/T urbanism har fortfarande inte gjort så stora avtryck (Bishop & Williams, 2012). För att ge en förståelse från var den temporära urbanismen kommer ifrån bör några av förgrundsgestalterna nämnas. Oswald och Overmeyer bidrog med banbrytande forskning genom det EU finansierade projektet *Urban Catalyst (2001–2003) - Strategies for Temporary Uses*, som undersökte hur temporära åtgärder användes som verktyg för urban utveckling i olika europeiska städer. Författarna grundade efter projektet en interdisciplinell plattform för forskning inom ämnet, som i sin tur resulterade i publikationen *Urban Catalyst (2004-2013) - The power of Temporary Use*. Detta arbete undersökte och kartlade hur den temporära urbanismen tar sig uttryck i europeiska städer och bidrog till en bredare förståelse av fältet (Oswald, Overmeyer & Misselwitz, 2013). Även de verksamma stadsplanerarna Lydon och Garcia (2015) bidrog till att göra taktisk urbanism mer känt under 2010-talet i samband med att deras bok *Tactical urbanism: Short-term action, Longterm Change* publicerades (Lydon & Garcia, 2015). Boken presenterar taktisk urbanism och dess historia, ett antal fallstudier och en gedigen verktygslåda kring hur temporära åtgärder kan anpassas efter lokala behov och utmaningar. Andra nyckelpersoner inom fältet är Bishop och Williams (2012), Madanipour

(2017) samt Haydn och Temel (2006) som har bidragit till fältet genom kritiska och utforskande diskussioner.

3.3 Om temporära åtgärder

Nedan presenteras hur nutida forskare och aktiva praktiker beskriver temporära åtgärder, deras ursprung, användningsområden och kritik som beskrivs i litteraturen för att ge läsaren förutsättningar för ämnets komplexitet.

3.3.1 Från politisk aktivism till strategiskt verktyg

Mycket av den forskning som berör ämnet kring temporära åtgärder kommer från Tyskland där dessa åtgärder fick en betydande roll i mitten på 1900-talet (Bishop & Williams, 2012). Det går att följa utvecklingen om temporärt platsanvändande och hur det har blivit ett strategiskt verktyg inom planering genom att titta på Berlin. Efter andra världskriget blev temporära åtgärder ett strategiskt verktyg för att kunna bygga upp staden igen med små ekonomiska incitament (Bishop & Williams, 2012).

Berlin är en stad som har och har haft många 'tomma' eller 'vakanta' platser. Det finns flertalet anledningar till att staden ser ut på det här sättet, till exempel bombningar under andra världskriget, planeringsideal som byggde på mycket utrymme mellan byggnationerna, svag efterfrågan i bostadsmarknaden och utdragna politiska processer (Colomb, 2012). Politiker och stadsplanerare försökte dölja de många tomma platserna, då de ansågs vittna om stadens problem och förfall. Dessa undangömda och bortglömda platser var dock fyllda med liv och blev istället en plats där urban aktivism, kultur och marginaliserade subgrupper fick en frizon. Olika grupper tog tillbaka sin plats i staden och skapade en trygg och alternativ plats. Stadens mellanutrymme blev levande genom temporära klubbar, barer, öppna teaterscener, grannskapsträdgårdar och alternativa boendeprojekt (ibid). Temporära åtgärder och platsanvändande har alltså i denna kontext sitt ursprung i en rebellisk och politisk kamp som ifrågasätter och utmanar formella processer och auktoriteter (Finn, 2014).

Det temporära platsanvändandet i Berlin med sitt ursprung i en urban aktivism kom sedan att utvecklas till något annat. Under tidigt 2000-tal började politiker, planerare och ekonomer uppmärksamma den ökade användningen av dessa mellanutrymmen och temporära åtgärder som fanns runt om i staden, och populariteten de hade. Platserna ansågs attrahera turister, arbetare och konsumenter inom den kreativa ekonomin och blev således en viktig del av

Berlins stadsutveckling och marknadsföring av Berlin som den kreativa staden (Colomb, 2012).

Denna utveckling har fått konsekvenser för de temporära platsernas utformning och dess användare. Genom att använda dessa platser som en del av stadens marknadsföringsstrategi för att attrahera den kreativa klassen har de marginaliserade grupperna, i detta fall de primära användarna, trängts bort (ibid). Berlin är således ett tydligt exempel på hur temporära åtgärder har gått från en tydlig bottom-up karaktär till ett top-down verktyg som används av myndigheter, kommuner och privata aktörer (Marshall et al., 2016).

3.3.2 Tillämpning i praktiken

Det finns flertalet olika faktorer som bidragit till framväxten av åtgärder med T/T urbanism-karaktär. I litteraturen går det att se framför allt två huvudsakliga kategorier av kontexter där temporära åtgärder förekommer. Det ena är i städer som präglas av stagnering och ekonomisk nedgång och där stadsförnyelseprojekt förekommer i hög utsträckning. Det andra är i växande och välmående städer där dessa åtgärder används som strategi inom en kreativ stadsplanering (Matoga, 2019).

Bishop och Williams (2012) menar att temporära åtgärder anses ha potential att generera såväl kommersiellt som socialt värde inom stadsutvecklingen. Detta eftersom även temporära icke-kommersiella aktiviteter attraherar kommersiella aktiviteter till platsen. Vidare kan temporär användning ge platsen en starkare identitet som i sin tur kan gynna den permanenta utvecklingen (Bishop & Williams, 2012). Kombinationen av strategisk och kortsiktig flexibel planering som temporära åtgärder bidrar med möjliggör en testbädd av nya kreativa och okonventionella lösningar på planeringsproblem vilket kan gynna stadsplaneringen (Bertino et al., 2019). Detta kan vidare leda till mer resilienta städer där medborgardeltagande, innovation och identitetsskapande kan få ta plats (Stevens et al., 2019).

Bishop och Williams (2012) beskriver hur myndigheter i Europa och Nordamerika står inför en stor utmaning i att utveckla urbana områden då det finns bristande resurser, makt och kontroll att implementera långsiktiga och strategiska planer. Dessa utmaningar har lett till att myndigheter, kommuner och privata aktörer har börjat att experimentera med mindre resurskrävande, ofta tillfälliga initiativ och lösningar för att bland annat möta de snabbt förändrade behoven i urbana områden (Bishop & Williams, 2012). Andra faktorer författarna lyfter som har bidragit till framväxten av T/T urbanismen och temporära åtgärder är

teknologisk utveckling, nya arbetssätt, en tidsanda som präglas av kreativitet och experimentell lust samt förändringar i den urbana livsstilen som förespråkar flexibilitet och flyktighet. Även faktorer som platsbrist och högre tryck på resurseffektivitet i städerna bidrar till att platser samnyttjas i högre utsträckning och får delade funktioner har bidragit till temporära åtgärders explosiva framväxt (Bishop & Williams, 2012).

Trots temporära åtgärders ursprung i den urbana aktivismen har det idag blivit en mer allmän accepterad planeringsmetod som används allt mer som komplement till den strategiska planeringen både i Sverige och internationellt (Ferreri, 2015). Det har funnits en stor skepticism till temporära åtgärder som grundade sig i bland annat en rädsla för att det temporära ska övergå i permanent och innebära höga kostnader för privata aktörer och myndigheter (Bishop & Williams, 2012). Tveksamheten mot dessa metoder har långsamt försvunnit och idag betraktas det snarare som en innovativ metod för platsskapande och är en del av många kommuners och privata aktörers strategiska arbete (Bertino m fl, 2019).

Lydon och Garcia (2015) kategoriserar de vanligaste sätten T/T urbanism används i praktiken enligt följande:

- Medborgardrivna projekt där medborgarna utövar rätten till staden genom att protestera, gestalta eller visuellt demonstrera att förändring är möjligt utan att följa den konventionella och byråkratiska planeringsprocessen.
- Som ett verktyg för stadens politiker, planerare, exploatörer och ideella organisationer att engagera allmänheten under planeringsprocesser.
- Som ett implementeringsverktyg eller förstudie för kommuner och privata aktörer att testa prototyper, projekt och idéer innan långsiktiga investeringar görs.

Det finns många exempel från svenska städer på hur temporära åtgärder tillämpas i praktiken. Haugen (2021) beskriver hur temporära åtgärder används och kategoriserar dessa efter: experiment i gaturummet, grönstruktur, infrastruktur och kommersiella åtgärder, pop-up miljöer, foodtrucks, delningssystem och temporära konstevenmang.

3.3.3 Drivkrafter och motivering till temporära åtgärder

Vissa av drivkrafterna till användandet av temporära åtgärder nämns ovan andra faktorer som nämns i litteraturen är att temporära åtgärder tillför en hög grad av flexibilitet. Att inte vara

uppbunden till den konventionella och byråkratiska planeringsprocessen möjliggör snabba och kreativa lösningar på utmaningar som platsen står inför. Detta kan möjliggöra en ökad resiliens för städer samt bidra till utvecklingen av hållbara stadsutvecklingsstrategier (Bertino et al., 2019).

På ämnet kring flexibilitet är det inte endast för att möta snabbt förändrade behov som tas upp. Att möjliggöra flexibilitet på offentliga ytor är något flera forskare menar är av största vikt för att offentliga urbana miljöer ska bli attraktiva för stadens invånare. Arkitekten Jan Gehl har länge studerat livet i städerna och menar att flexibiliteten, att kunna snabbt förändra platsen i takt med att användarnas behov förändras. Gehl menar att det är en viktig del i det dynamiska urbana livet (Gehl, 2010). Även Pablo Sendra (2015) förespråkar öppna system i det offentliga rummet som möjliggör för en flexibel, dynamisk och spontan framväxt av platsen utifrån användarnas behov (Sendra, 2015).

Viss litteratur som förespråkar användandet av temporära åtgärder tar även upp att metoden kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess då dessa åtgärder ofta samskapas med medborgarna utifrån deras behov. Ett vanligt tillvägagångssätt vid användandet av temporära åtgärder är att det sker i samband med hög grad av medborgardeltagande, ett sätt för invånare att bli delaktiga i planeringsprocessen och utöva sin rätt till staden (Haugen, 2021).

3.3.4 Kritik mot användandet av temporära åtgärder

Som ovan nämnt kan temporära åtgärder aktivera och stimulera det offentliga rummet. Attraktiva urbana miljöer för stadens invånare kan skapa en tydlig platsidentitet. Colomb (2012) skriver att genom att producera ny estetik och aktivering av stadens rum blir temporära åtgärder primärt en del av urban marknadsföring (Colomb, 2012). Även Bishop och Williams (2012) nämner att en stärkt platsidentitet kan innebära ett ökat socialt och kommersiellt värde. Författarna menar att aktivering och utveckling av ett område bidrar till att fastighets- och markvärdet ökar vilket kan leda till en bortträngning av befintliga invånare och verksamheter, en så kallad gentrifieringsprocess (Bishop & Williams, 2012).

I en intervjustudie av Stevens et al. (2019) undersöktes ett flertal 'experts' syn på temporära åtgärder som resulterade i att ett antal negativa aspekter identifierades. Studien lyfte kritiken kring att myndigheter och kommuner använder temporära åtgärder för att undvika mer omfattande underhåll och större investeringar i den offentliga miljön. Ytterligare en negativ

aspekt som identifierades var risken i att snabba temporära åtgärder inom till exempel infrastruktur, med ofta undermålig kvalitet används av lokalpolitiker för att snabbt bygga politiskt stöd bland väljare. Det finns extensiv kritik mot att använda temporära åtgärder som verktyg. Bland dessa nämns normalisering av prekära hyresformer, att de kulturella dimensionerna av temporära åtgärder utnyttjas för urban förnyelse och gentrifiering samt ett ifrågasättande av den långsiktiga konsekvenserna av temporära åtgärder finns (Ferreri, 2015; Madanipour, 2017; Peck, 2012; Parker et al., 2019).

Parker et al. (2019) för en diskussion kring tvetydigheten av temporära åtgärder och pekar på en ojämn fördelning av de positiva effekterna. Författarna menar att det finns många aspekter och dimensioner kring temporära åtgärder. Å ena sidan möjliggör temporära åtgärder nya former av diskurser kring platsanvändning och anspråkstagande över rum. Å andra sidan kan det ses som en exploatering av stadens invånare och reproducera en osäker användning och utveckling av platsen.

3.4 Naturmolnet i Malmö

Detta arbete har sin utgångspunkt i en fallstudie, nedan beskrivs fallet, dess kontext och syfte.

Naturmolnet är en temporär grannskapsträdgård i Malmö med fokus på bygglek, utepedagogik och odling och projektet arbetar utifrån en modell om medskapande från lokalsamhället. Naturmolnet riktar sig i första hand till de boende i området och utgår från en idé om att genom att inkludera grannskapet i en medskapande process utveckla en temporär, lekfull och grön plats i området (Malmö stad, u.å). Naturmolnet är en populär och uppskattad mötesplats i området och har tagit emot hundratals barn och ungdomar från förskolor och skolor i området för temaundervisning om natur och miljö. Naturmolnet har också blivit en plats för spontana sociala möten och många boende i området har valt att fira födelsedagar och andra privata evenemang där (Bosund, 2021).

I uppsatsen *I en förvandlad stad - en flerfallsstudie om Malmö stads syn på temporära aktiviteter* (2021) har en intervju med Johan Nordström, projektledare för Naturmolnet genomförts (Eriksson och Sandberg, 2021). I intervjun beskriver Nordström att det idag finns bland annat olika odlingar, en fruktlund, temporära möblemang, soldriven belysning och gröna väggar och tak för dagvattenhantering på platsen. Nordström säger att det finns en

tillåtande attityd i projektets utvecklingsprocess som möjliggör för vem som helst att vara delaktig i utformning och gestaltning av platsen.

Naturmolnet är ett projekt som har skapats i ett samarbete mellan ett flertal aktörer, bland annat Malmö stad, BID Sofielund, fastighetsbolaget Kungsleden samt föreningen Växtvärket. De som driver, organiserar och arbetar för att aktivera Naturmolnet är Växtvärket, en ideell förening som sedan år 2014 verkar för att tillsammans med barn skapa och aktivera gröna lärmiljöer och mötesplatser runt om i staden (Växtvärket, u.å.a). Enligt Växtverket ger dessa mötesplatser socialt mervärde till ett område, och genom medskapande metoder arbetar de med boende och aktörer i området för ökad trygghet och en känsla av samhörighet. Föreningen arbetar även med mellan användning av platser, alltså med temporära åtgärder, och uppmuntrar till medborgardeltagande (Växtvärket, u.å.b).

Naturmolnet är lokaliserat i stadsdelen Sofielund vid korsningen av Palmgatan och Rolfsgatan. Stadsdelen har blandad bebyggelse med allt från småhus till en blandning av hyres- och bostadsrätter. Sofielund är känt för sitt rika kultur- och föreningsliv, industrier och billiga bostäder men området har också uppmärksammats för en bred spridning av kriminalitet, hög omflyttning och eftersatt fastighetsunderhåll (Bohman & Jingryd, 2015). Området har ingått i polisens årliga trygghetsmätningar samt en större områdesundersökning, i dessa har det framkommit att kriminalitet, undermåliga bostadsmiljöer samt otrygghet är faktorer som lyfts som särskilt problematiska (Kronkvist & Ivert, 2017).

Malmö stad har i flertalet olika projekt arbetat för att öka tryggheten i området. Bland annat blev det klart att området skulle ingå i projektet Case Sofielund 2030, som Naturmolnet är en del av. Case Sofielund finansieras med medel från ERUF, Europeiska regionala utvecklingsfonden via Tillväxtverket. Case Sofielund 2030 är ett treårigt projekt (2019-2021) som syftar till att med olika medel och tillvägagångssätt arbeta lokalt för att uppnå ett hållbart stadsområde med förankring i Agenda 2030. Fastighetsägarna BID Sofielund skriver om Case Sofielund 2030 på sin hemsida:

Genom att arbeta med de globala målen på ett lokalt plan vill vi öppna upp möjligheter för verksamheter, medborgare och fastighetsägare att tillsammans skapa en attraktiv plats för boende och besökare (Bid Malmö, u.å).

Platsen som Naturmolnet ligger på har även den en historia av kriminalitet och otrygghet. Under 90-talet var det ett välkänt MC-gäng som huserade i lokaler på tomten, efter ett bombattentat mot dessa lokaler flyttade MC-gänget ut och tomten har under de senaste 20-25

åren stått tom förutom att stundtals användas som parkeringsplats. Idag äger fastighetsbolaget Kungsleden tomten som tillfälligt upplåter ytan för mellan användning (Växtvärket, u.å.b).

I slutet av april blev det klart att Naturmolnet får ta del av en kvartersbudget på 150 000 kronor som finansieras av Malmö Tillsammans (Digidemlab, 2022), ett samverkansinitiativ mellan ett antal aktörer som studieförbund och olika kommunala förvaltningar som syftar till att lyfta initiativ och idéer från medborgare för att tackla lokala samhällsutmaningar (Malmö tillsammans, 2022).

I en artikel publicerad på Digidemlabs hemsida skriver de att kvartersbudgeten är en metod för att öka medborgarinflytande som bygger på metoden medborgarbudget, *participatory budgeting* som innebär att invånare i kvarteret får komma med förslag och bestämma över hur en viss andel pengar ska användas för att utveckla området. I artikeln beskrivs processen där invånare får lämna förslag och idéer på vad de vill göra för den avsatta budgeten. Efter inkomna förslag sker det en röstningsprocess och sedan genomförs de förslag med flest röster på Naturmolnet under sommaren 2022. Malmö Tillsammans och Växtvärket står bakom initiativet med kvartersbudgeten och hoppas att med hjälp av lokalsamhällets önskemål och idéer kunna stärka den demokratiska processen i Sofielund. Tom Roodro från Malmö Tillsammans kommenterar kvartersbudgeten och menar att det ger fler möjligheten att vara delaktiga i stadsutvecklingen. Roodro menar att få vara delaktig i påverkansarbetet med ditt eget närområde stärker känslan av ägandeskap för sin närmiljö och menar att det är en demokratisk utgångspunkt (Digidemlab, 2022).

I Malmö stads översiktsplan (2018) i kapitlet *Kultur och delaktighet* står det att kultur och deltagande är grundläggande byggstenar för ett hållbart samhälle. De skriver att ett starkt civilsamhälle kan bidra till att bära bostadsområden där socioekonomiska förutsättningar är bristfälliga. Malmö stad skriver att stadsplaneringen kan främja socialt och demokratiskt deltagande genom att främja miljöer som stödjer möten och interaktion, vilket kan ske genom en kombination av privata, halvprivata och offentliga ytor som kan agera som mötesplatser. De betonar även vikten av att hitta nya former för dialog och medskapande.

I deras kapitel kring vilka strategier som ska främja dessa mål skriver de följande:

Malmö stad ska stärka samverkan med civilsamhället för att kunna möta nya, komplexa samhällsutmaningar och ta vara på engagemang och kraft. Nya former för att kunna möta invånarinitiativ och främja medskapande i stadsbyggnadsprocessen ska främjas (Malmö stad, 2018 s. 46).

En annan strategi som beskrivs är att staden ska ha en tillåtande attityd till medborgarinitiativ; ”...exempelvis för tillfällig användning av platser som är oanvända eller inväntar att bebyggas, för kulturella ändamål, odling eller andra sociala aktiviteter.” (Malmö stad 2018, s. 46).

I nästa kapitel i översiktsplanen (Malmö stad, 2018) *Platser för möten* skriver staden om hur tillgänglighet till mötesplatser är grundläggande för ett demokratiskt samhälle. De menar att offentliga platser i staden möjliggör för sociala möten, nätverkande och närhet till andra människor. De skriver vidare att det är av betydande vikt att det finns tillgängliga mötesplatser på såväl kvartersnivå och områdesnivå som på centrala lägen. Malmö stad skriver vidare att olika typer av mötesplatser i staden är väsentliga för att fortsätta utveckla stadsmiljön och anpassa dem efter förändrade behov och levnadssätt. I sin strategi för att uppnå dessa mål skriver Malmö stad:

Malmö stad ska verka för etablering av informella icke-kommersiella och föränderliga mötesplatser. En tillåtande attityd ska anammas för att främja goda initiativ för spontana och tillfälliga platser för aktivitet och möten. Ett aktivt samarbete mellan kommunen och ideella organisationer, näringsliv och universitet kan gynna nya koncept för mötesplatser (Malmö stad, 2018 s. 47).

4. Teori

För att kunna besvara uppsatsens frågeställning och möjliggöra för en relevant analys av den insamlade datan presenteras nedan arbetets teoretiska ramverk. Eftersom arbetet syftar till att besvara frågan om temporära åtgärder kan möjliggöra en mer demokratisk stadsplaneringsprocess har uppsatsen sin teoretiska utgångspunkt i en rumslig analys av demokrati, radikalt medborgardeltagande samt ett ramverk för att utvärdera temporära åtgärders potential och fallgropar.

4.1 Rumslig analys av demokrati

Parker, Vogel och Diedrich (2019) såg ett behov av ett nytt ramverk som klargör potentialen och fallgroparna med temporära åtgärder. För att möjliggöra detta utvecklade författarna ett ramverk som innefattar en sammanslagning av rumslig analys av demokrati och deltagande processer som ett medel för demokrati för att i sin tur kunna vara applicerbar på temporära

åtgärder. Parker et al. menar att för att förstå temporära åtgärders demokratiska potential i kontexten av urban utveckling behövs de generella argumenten för de rumsliga aspekterna av demokrati lyftas. Tre aspekter lyfts fram som centrala för att möjliggöra en rumslig analys av demokrati.

Den första aspekten berör en medvetenhet om olikheter och frågor relaterade till inkludering och exkludering. Enligt författarna leder bristande möten mellan olika grupper till att medvetenheten om olikheter är otillräcklig vilket i sin tur underminerar dialog som möjliggör kollektivt beslutsfattande. Detta argument ligger till grund för en pågående kritik mot offentliga rum och hur de ter sig exkluderande. Den andra aspekten är *public formation*. Författarna pekar på att formationen av olika grupper i urbana miljöer kan skapa ett sammanhang och gemensamma intressen i skilda grupper. Olika offentliga grupper är nödvändigt för att överhuvudtaget kunna skapa en grund för att en demokratisk dialog ska kunna formas. Författarna menar att sammanstråla på en specifik plats bidrar till att användarna skapar band mellan varandra och på så vis förser gruppen med en gemensam vision. En offentlig formation är också nödvändig för att skapa rum för inblandade aktörer där en bred kommunikation kan möjliggöras. Den tredje och sista rumsliga aspekten av demokrati berör *making claims visible*. Författarna menar att denna aspekt blir särskilt tydlig när det handlar om att göra sin röst hörd i exempelvis politiska protester. I protester är platsen där dessa äger rum central, dels för att platsen kan påverka vilka som hör budskapet men framför allt är den rumsliga aspekten viktigt då platser och rum är inbundna i specifika betydelser (Parker et al., 2019).

Samtliga aspekter visar att temporära åtgärder kan ha potential för att göra stadsutvecklingsprocesser mer demokratiska. Författarna argumenterar dock att för att få en mer konkret förståelse för temporära åtgärders demokratiska potential är det nödvändigt att röra sig bort från den abstrakta rumsliga aspekten av demokrati mot en mer pragmatisk uppfattning (Parker et al., 2019). Detta görs genom att hänvisa till Fungs (2012) arbete kring institutionell innovation och det pragmatiska konceptet av demokrati samt ytterligare ett bidrag av Fung där deltagandeprocesser och dess påverkan på demokrati diskuteras (Fung, 2006).

4.2 Radikalt deltagande som medel för ökad demokrati

Parker et al. (2019) menar att det är användbart att belysa en pragmatisk syn på demokrati för att möjliggöra en analys av de mer konkreta aspekterna av urban utveckling och temporära åtgärder. I det pragmatiska perspektivet är demokrati inte definierat av en fast uppsättning av institutioner utan det handlar snarare om ett ständigt pågående sökande och experimenterande för att hitta kontextuella former av styrning som är effektiv, rättvis och legitim (Fung, 2012).

Parker et al. (2019) argumenterar för att Fung (2012) har ett relativt smalt och konkret sätt att närma sig ämnet kring demokratiska processer. Fung (2006) lägger bland annat stor vikt vid att experimentera med radikala former av deltagande och på så vis demokratisera beslutsfattande på olika myndighetsnivåer. Fyra återkommande ämnen inom samhällsvetenskapens olika fält är deltagande, demokratiskt beslutsfattande, jämlikhet och konsensussskapande. Khakee (2006) menar att samtliga av dessa ämnen pekar på den ökande betydelsen av medborgardeltagande för en väl fungerande demokrati.

Fung (2006) har utvecklat ett ramverk för att förstå de institutionella möjligheterna för offentligt medborgardeltagande. I ramverket är fokuset på mer formaliserade deltagandeprocesser än vad som vanligtvis förekommer inom temporära åtgärder, trots detta kan ramverket även vara applicerbart på en mer *'open-ended'* urban process och kan därför i samband med rumsliga aspekter av demokrati appliceras på att undersöka temporära åtgärder (Parker et al., 2019).

Fung (2006) skriver om de multipla utmaningar som nutida myndigheter står inför och argumenterar för hur de individer som är påverkade av lagar och policys borde vara delaktiga i framtagningen av dessa som en form av demokratiskt medel. Medborgardeltagandet kan delas in i 3 dimensioner; deltagare, kommunikation och beslutstagande samt relationer av auktoritet och makt (Fung, 2006).

Parker et al. (2019) bygger vidare på Fungs ramverk för att göra det applicerbart på när temporära åtgärders demokratiska potential utvärderas. Författarna skriver att ramverket fokuserar på praktisk förändring vilket de menar är fördelaktigt, dock argumenterar de vidare att för att kunna förstå de specifika utmaningarna med temporära åtgärder behöver ramverket utvecklas och kopplas ihop med en rumslig aspekt av demokrati. Parker et al. (2019) har utifrån Fungs (2006) teoretiska ramverk skapat ett ramverk för hur temporära åtgärders demokratiska potential kan utvärderas.

4.2.1 Deltagare

Den första av Fungs dimensioner berör vilka som deltar i processen. Vissa deltagandeprocesser är öppna för alla andra bjuder in specifika aktörer och representanter från särskilda intressegrupper (Fung, 2006). Parker et al. (2019) skriver att i traditionella urbana utvecklingsprocesser är det mest förekommande att ett fåtal aktörer och experter dominerar dialogen och har tillgång till att delta i utvecklingsprojekten. Till skillnad från de konventionella projekten attraherar temporära åtgärder aktörer som vanligtvis inte har en lika stor roll under utvecklingsprocessen.. Barriären att delta är även lägre i dessa projekt som möjliggör att dialoger med deltagare och aktörer blir mer inkluderande (Oswalt et al., 2013).

Figur 1 visar hur urvalet av deltagare kan ske på en skala där det mest inkluderande (*inclusive*) handlar om att offentligheten deltar och det mest exkluderande (*exclusive*) endast har deltagare som är experter. Temporära åtgärder tenderar att röra sig mer på den inkluderande delen av skalan än i traditionella urbana utvecklingsprojekt (Parker et al.,2019).

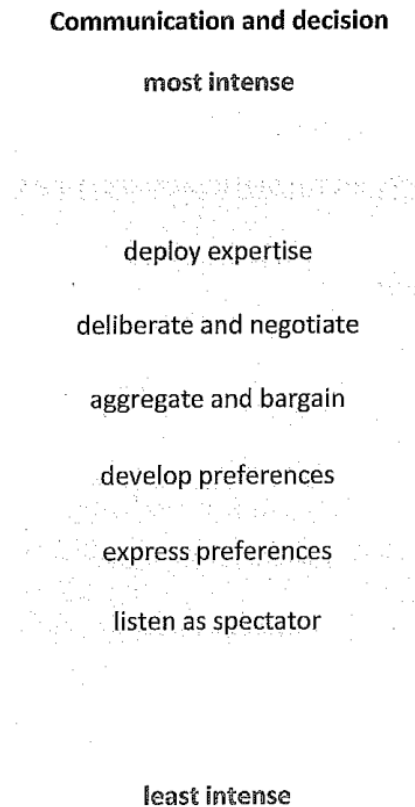
Figur 1: Exklusiv till inkluderande urval av deltagare (Fung, 2006 i Parker et al., 2019: 96).

4.2.2 Kommunikation och beslutsfattande

Den andra av Fungs dimensioner berör olika former av kommunikation och beslutsfattande deltagarna emellan. Fung (2006) skriver att i många större offentliga möten mottar deltagare endast information från tjänstemän eller representanter som tillkännager och förklarar policys. Mindre möten har en mer rådgivande roll där medborgare kan ta ställning, utbyta argument och där det finns utrymme att reflektera och ändra åsikt under diskussionen.

Enligt Parker et al. (2019) kan temporära åtgärder möjliggöra att gå från att vara en observatör till att delta i utvecklingen och interagera med andra på platsen eller i projektet. Författarna menar att detta skifte är speciellt viktigt för en demokratisk urban utveckling eftersom urbana utmaningar tenderar att vara både strukturella och komplexa. Vidare beskriver de hur projekt där deltagarna inte är delaktiga i kommunikation och beslutsfattande leder till att användarnas preferenser, åsikter och expertis troligtvis inte utvecklas och länken mellan användare och representanter blir svag. Förutsättningarna delas in i två kriterier, det första handlar om att temporära åtgärder behöver ha ett ömsesidigt utbyte gentemot alla inblandade parter och det andra kriteriet berör visibilitet.

I figur 2 visas en axel av kommunikation och beslutsfattande på en skala från minst (*least intense*) till mest intensiv (*most intense*) där intensiteten indikerar nivån av investering, kunskap och engagemang som krävs av deltagaren. Det minst intensiva på skalan handlar om att lyssna som en observatör och det mest intensiva som att bidra med sin expertis (Fung 2006).

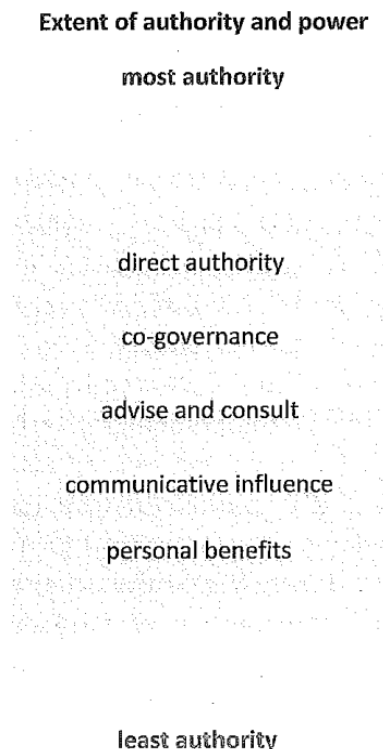
Figur 2: Minst till mest intensiv kommunikation och beslutsfattande (Fung, 2006 i Parker et al., 2019: 97).

4.2.3 Auktoritet och makt

Den sista av de tre dimensionerna i Fungs ramverk handlar om auktoritet och makt hos deltagarna. Fung beskriver att dimensionen beskriver länken mellan diskussion och policy eller offentlig handling. Dimensionen handlar specifikt om hur beslut kan leda till policyförändringar och hur temporära åtgärder kan vara kopplade till policys relaterade till urban utveckling (Fung, 2006). I figur 3 nedan finns ett spektrum från minst (*least authority*) till mest auktoritet (*most authority*), som ska ses från deltagarnas perspektiv, där minst är personliga fördelar och mest är direkt auktoritet.

Parker et al. (2019) menar att trots att det finns ett antal exempel där temporära åtgärder resulterat i en påverkan på urban policy tillhör det inte vanligheten i projekt med temporär karaktär. Temporära åtgärder har oftast inte ett stort direkt inflytande på urban policy men kan däremot ha kommunikativt inflytande i form av att beslutsfattare kan ta kunskaper och åsikter som framkommit genom temporära åtgärder i beaktning när större utvecklingsprocesser sker. Författarna beskriver att det centrala som rör denna aspekt är att

det alltid bör finnas någon form av offentlig respons som kan möjliggöra fortsatt offentlig dialog kring alternativen för utveckling (Parker et al., 2019).

Figur 3: Minst till mest auktoritet, ska ses från deltagarnas perspektiv (Fung, 2006 i Parker et al., 2019: 99).

4.3 Ramverk för att utvärdera temporära åtgärders demokratiska potential

Med bakgrund i en rumslig analys av demokrati och Fungs ramverk kring deltagande i demokratiska processer har Parker et al. (2019) vidareutvecklat Fungs ramverk och format ett ramverk för att utvärdera temporära åtgärders demokratiska potential. Syftet med ramverket är att undersöka demokratiska brister och på så vis eftersöka effektiva, rättvisa och legitima institutionella former för demokrati.

Parker et al. (2019) menar att temporära åtgärder får en signifikant demokratisk roll först när det förstås som ett medium för att samla intressenter och preferenser från deltagare och medborgare. Temporära åtgärder kan vara högst betydande för att utöva demokrati i relation till en stadsutvecklingsprocess. Fungs tre dimensioner lyfter aspekter som enligt författarna är

betydelsefulla för att utvärdera temporära åtgärders demokratiska potential. Ramverket sammanfattas i figur 4 nedan. Figuren är likt Fungs ramverk indelad i tre dimensioner; deltagare, kommunikation och beslutsfattande och auktoritet och makt som ges till deltagarna.

Den första dimensionen berör deltagarna i temporära projekt. Författarna skriver att barriärerna för att delta behöva vara låga och att det inte ska ställas för höga krav på ledning och organisation bland deltagare och aktörer. Parker et al. (2019) argumenterar att om den temporära åtgärden leds av den offentliga sektorn är det av största vikt att ta detta i beaktning och aktivt arbeta med att attrahera en mångfald av aktörer och deltagare snarare än att rikta sig mot mer etablerade aktörer och intressenter. Den andra dimensionen handlar om kommunikation och beslutsfattande inom temporära åtgärder. Författarna beskriver att temporära åtgärder kan vara en plats där det erbjuds möjligheter för offentligheten att vara en del av en beslutsfattande process. Möjligheten för delaktighet i beslutsfattande ökar om det finns utrymme för en kommunikation mellan inblandade aktörer. Den tredje och sista dimensionen berör auktoritet och makt och hur denna kan tilldelas deltagare genom kommunikation med den offentliga sektorn och utvalda representanter. Denna kommunikation kan leda till en påverkan på urban policy vilket i sin tur kan öka den temporära åtgärdens demokratiska potential (Parker et al., 2019).

Participants in temporary use	Communication and decision making in temporary use	Authority and power given to participants in temporary use
The site and its spaces enable less organized and less vocal interests in terms of public address	...provides a platform for internal communication and formation of preferences concerning further development	...enables public communication with urban planning officials and policy makers
Regulations on temporary use are not too onerous for loosely organized publics	...provides a platform for interaction with other groups in order to gain recognition for claims	There are explicit principles for allowing and ending temporary use as well as for political accountability of decisions
	...enables a high level of on-site interaction	

Figur 4: Ett ramverk för att utvärdera temporära åtgärders demokratiska potential i stadsförnyelseprojekt (Parker et al., 2019:100)

Detta arbete utgår från det heuristiska ramverket av Parker et al. (2019) som belyser temporära åtgärders demokratiska potential och eventuella fallgropar. Ett antal brister med ramverket har identifierats av författarna. En brist handlar om Fungs (2012) pragmatiska koncept av demokrati och hur den ska undersökas med försiktighet i hur den relaterar till de rumsliga aspekterna av demokrati. Vidare är ramverket utvecklat baserat på Europeiska exempel av temporära åtgärder vilket har sina begränsningar eftersom det förekommer andra typer av temporära åtgärder i andra kontexter. Ytterligare en svaghet är att det finns en medvetenhet kring att ramverket fokuserar på institutionella former och deltagande vilket författarna anser vara nödvändigt men partiskt (Parker et al., 2019). Att vara medveten om ramverkets begränsningar är av betydande roll för att minimera feltolkningar och göra ramverket applicerbart. Trots bristerna menar Parker et al. (2019) att ramverket kan vara utgångspunkt för ett mer informerat tillvägagångssätt för temporära åtgärder för såväl aktivister, myndigheter och planerare och att det kan bidra med mer kunskap kring alternativ till en mer demokratisk stadsutveckling.

5. Metod

I detta kapitel presenteras arbetets metod och processen som har genomförts för att kunna besvara uppsatsens syfte kring temporära åtgärders demokratiska potential. Detta arbete utgår från en fallstudie av den temporära grannskapsparken Naturmolnet i Malmö. Arbetet har använt sig av en enkätstudie som riktas mot användarna av Naturmolnet samt en semistrukturerad intervju med Johan Nordström från Växtväcket, projektledare för Naturmolnet.

För att stärka arbetets validitet och reliabilitet har multipla informationskällor använts. Informationen från enkäten representerar Naturmolnets deltagare och data från intervjun representerar föreningen Växtväcket och projektets styrning och intention. Dessa informationskällor kompletterar varandra och stärker synen på samma företeelse från olika perspektiv. Uppsatsen har använt sig av datatriangulering och metodologisk triangulering för att uppnå en förståelse för fallets komplexitet och kunna analysera och besvara arbetets syfte och frågeställning (Yin, 2006).

5.1 Fallstudie

Yin (2006) beskriver fallstudie som en forskningsstrategi som syftar till att bidra med djupgående och detaljerad information av det som undersöks. En fallstudie utgör en empirisk undersökning som studerar en aktuell företeelse i dess verkliga kontext, framför allt då gränserna mellan företeelsen och kontexten är oklara. Metoden är vanligt förekommande inom samhällsplanering då den används som forskningsstrategi i många olika situationer som syftar till att bidra till kunskapen om individuella, gruppmissiga, organisatoriska, sociala och politiska företeelser. Fallstudier lämpar sig för frågor som hur eller varför eftersom det finns en viss kontroll över den situation som studeras. Fallstudier har också en deskriptiv och explorativ aspekt och Yin menar att fallstudier har en tydlig plats inom utvärderingsforskningen. Båda dessa aspekter blir av betydande roll för att kunna besvara hur temporära åtgärder kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess.

En fallstudie kan bidra med att förklara förmodade kopplingar i reella interventioner som är för komplexa för att förstå med endast till exempel enkätundersökningar. Förklaringarna väver samman implementeringen med effekterna av en viss insats och kan också bidra med en detaljerad beskrivning av interventionen (Yin, 2006). Genom att angripa arbetets frågeställning kring temporära åtgärder och dess demokratiska potential genom en fallstudie av en temporär åtgärd möjliggörs en detaljerad och djupgående kunskap kring företeelsen i en verklig kontext. En fallstudie möjliggör att närmare undersöka interventionens syfte, genomförande och utfall vilket ger förutsättningar för att undersöka den temporära åtgärdens demokratiska potential.

Flyvbjerg (2006) beskriver att ett vanligt missförstånd inom forskning är att det inte går att göra generaliseringar utifrån en fallstudie. Flyvbjerg argumenterar att det visst går att göra generaliseringar utifrån en fallstudie att det handlar om hur fallet beskrivs och hur urvalet görs. Författaren fortsätter att argumentera för en fallstudies relevans och menar att generalisering endast är ett tillvägagångssätt för att skapa ny kunskap, men att beskrivande fenomenologiska fallstudier utan målet att generalisera har ett stort värde för vägen mot vetenskaplig innovation.

Detta arbetet har utgått från en fallstudie då Naturmolnet innefattar många olika aspekter och perspektiv som karakteriserar temporära åtgärder och således kan ligga till grund för en god generalisering utifrån det teoretiska ramverket. Det noga genomtänkta urvalet av fallet i

kombination med tillämpningen av flera informationskällor ger goda förutsättningar för att kunna besvara hur temporära åtgärder kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess.

5.1.2 Urval och motivering av fall

Det finns idag relativt lite forskning kring hur temporära åtgärder används i det offentliga urbana rummet i en svensk kontext (Haugen, 2021). För att möjliggöra att svara på hur temporära åtgärder kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess kommer denna rapport utgå från en fallstudie. Det valda fallet är Naturmolnet i Malmö som ingående presenterats ovan.

Naturmolnet är ett mellanting mellan att vara ett offentligt styrt projekt och inte. Naturmolnet finansieras av offentliga medel från EU och Malmö stad och till viss del av den privata fastighetsägare som upplåter platsen till en låg hyra. Trots att projektet finansieras av offentliga medel så styrs det av en ideell förening som genom sina arbetsmetoder kring medskapande syftar till att skapa platsen tillsammans med och för grannskapets invånare. Naturmolnet är en intressant plats i både sin styrning och i sina arbetsmetoder och trots att en privat fastighetsägare är delaktig i projektet och upplåter sin mark så drivs Naturmolnet inte av privata aktörer. Utåt sett verkade inte projektet syfta till att vara ett medel för ökad ekonomiska avkastning och gentrifiering utan vid första anblick verkade Naturmolnet drivas med en intention att experimentera och utforska vad medskapande processer och temporära åtgärder kan ha för effekter i stadsutvecklingen och i stadsrummet vilket jag fann intressant och ville undersöka vidare.

Jag fann även att Naturmolnet var passande avseende tid och rum. Projektet har pågått ett par år och var således tillräckligt etablerat för att ha en stark identitet och det fanns goda förutsättningar att människor skulle ha kunskap och åsikter om platsen och projektet. Projektet hade alltså en tillräckligt lång tidshorisont för att inte vara ett tillfälligt pop up-evenemang. Trots att Naturmolnet inte hade, när studien startade, fått ett klartecken att förlänga projektet fanns det inte heller några tydliga planer att den temporära åtgärden skulle försvinna inom den närmsta tiden vilket både stärkte och försvagade studien. Om projektet hade varit avslutat och den temporära åtgärden försvunnit hade det kanske varit lättare att utvärdera åtgärden och se ett tydligare resultat, men å andra sidan hade kanske människor

hunnit glömma bort hur de hade upplevt projektet och dess demokratiska potential om det redan varit avslutat.

Den temporära åtgärden och projektet var även lätt att bearbeta sett till rumsliga aspekter. Naturmolnet är knuten till en specifik plats som är relativt liten till ytan, platsen är lättöverskådlig samtidigt som den fyller flertalet funktioner. Den temporära åtgärden är lokaliserad på en yta i en specifik kontext av en stadsdel som brottas med flertalet socioekonomiska utmaningar och flertalet aktörer arbetar för att driva förändring i stadsdelen. Stadsdelen som Naturmolnet ligger på är intressant i sin kontext och är ett område som ter sig utforskande i olika strategier inom en kreativ stadsplanering. I områden med denna karaktär går det numera se hur temporära åtgärder blir allt vanligare (Matoga, 2019). Med bakgrund i detta resonerade jag att Naturmolnet har vissa likheter med andra vanligt förekommande temporära åtgärder och därför skulle kunna bidra med en slutsats som skulle kunna appliceras mer generellt på temporära åtgärder.

Innan urvalet av att studera Naturmolnet togs genomfördes en grundlig undersökning av flertalet olika temporära åtgärder i Skåne. Bland annat Pixlapiren i Helsingborg, Malmö stads sommargator och sommartorg på stortorget i Lund. Efter att ha undersökt flertalet olika alternativ gjordes urvalet av att Naturmolnet passades sig bäst för att undersöka uppsatsens frågeställningar baserat på deras medskapande arbetsmetoder och projektets utformning.

5.3 Enkätundersökning

En enkätstudie som riktades mot användarna av Naturmolnet har genomförts för att bidra med deltagarnas perspektiv och åsikter. Detta möjliggör att kunna dra generella slutsatser kring temporära åtgärders demokratiska potential.

Enkäten publicerades i den områdesbaserade facebookgruppen "Sofielund" den 3 maj 2022 och var tillgänglig till och med den 23 maj 2022. I enkäten informerades det om informanternas anonymitet, frivillighet och vad svaren skulle användas till och inte spridas vidare i enlighet med de etiska forskningsreglerna (Denscombe, 2014). Enkäten delades sedan vidare i facebookgrupperna "Växtvärket" och "Sofielunds kollektivhus" samt på ett par privatpersoners egen sida. Facebookgrupperna är riktade mot personer som bor i området Sofielund där Naturmolnet är lokaliserat. Valet att publicera enkäten i dessa grupper gjordes för att öka sannolikheten att respondenterna känner väl till Naturmolnet. Naturmolnets

användare är i fokus för att möjliggöra slutsatser kring den temporära åtgärdens demokratiska potential, därför gjordes valet att rikta in sig på respondenter som på något vis har en relation till platsen. Att endast fokusera på att inrikta undersökningen mot Naturmolnets användare och på så vis utesluta de som inte känner till projektet bidrar till en viss felmarginal. Frågor kring exempelvis bortträngning av vissa samhällsgrupper som en följd av en gentrifieringsprocess kommer dock inkluderas i diskussionen.

Enkätfrågorna formulerades och kategoriserades utifrån de tre dimensionerna från Parker et al. (2019) ramverk och delades in i kategorierna: *deltagare, kommunikation och beslutsfattande* samt *auktoritet och makt*. Enkäten hade ett antal obligatoriska frågor med kryssalternativ och ett par öppna frågor som var frivilliga att svara på. På dessa frågor fanns det möjlighet att svara i fritext för att möjliggöra att respondenterna kunde utveckla sina svar och lyfta sina åsikter kring Naturmolnet. Enkäten finns bifogad i bilaga 1.

En felfaktor som kan påverka undersökningens utfall handlar om hur frågorna är formulerade och hur enkäten är strukturerad. För att minimera dessa fel beroende av feltolkningar, formuleringar och andra eventuella brister skickades enkäten ut till ett antal personer som kände till Naturmolnet och ett antal personer som inte hade någon kunskap om Naturmolnet sedan tidigare. Efter feedback korrigerades enkäten för att uppnå bästa möjliga utfall.

En nackdel med enkätundersökningen är att den spridningen undersökningen fick på facebooksidorna är begränsad, trots detta resulterade enkäten i ett relevant urval av svar. Majoriteten av de svaren som inkom var utförliga och den insamlade data utgjorde en bra grund för vidare arbete.

Något som är viktigt att vara medveten om och ställa sig kritisk till är att detta är subjektiva upplevelser från en väldigt liten skara invånare som använder sig av platsen. Det går inte att dra några generella slutsatser utifrån att enbart titta på detta material. Dock bidrar denna studie med en inblick hur temporära åtgärder kan se ut och kan väcka tankar och diskussioner kring vad de har för demokratisk potential och således påbörja en vidare diskussion kring hur framtidens stadsplaneringsprocesser kan komma att se ut.

Efter enkätstudien avslutats bearbetades de inkomna svaren. Data fördes över till Excel och organiserades efter varje fråga för att få en överblick över svaren. Svaren som var i fritext kodades efter olika kategorier utifrån det teoretiska ramverket (Parker et al., 2019). För att presentera resultatet på ett tydligt sätt gjordes ett antal olika diagram i Excel.

5.4 Semistrukturerad intervju

Studien har använt sig av en semistrukturerad intervju för att samla data för att besvara uppsatsens syfte och frågeställning. Intervjun med Johan Nordström, projektledare för föreningen Växtväcket hölls 2 Maj 2022 via videosamtal på Zoom och pågick i 60 minuter. Innan intervjun genomfördes formulerades ett antal frågor, dessa går att finna i bilaga 2.

Denscombe (2014) beskriver forskningsintervju som en metod för att generera data med hjälp av en svarande part som källa till information. Metodens baseras på självrapportering som handlar om vad respondenterna säger, tror och har för åsikter om saker och ting. Denscombe fortsätter och beskriver semistrukturerad intervju med att det finns förutbestämda frågor men det finns en viss flexibilitet i ordning och vilka frågor som behandlas, detta utgör en frihet att utveckla idéer och resonemang under samtalet (Denscombe, 2014).

Yin (2006) menar att intervjuer utgör en av de viktigaste informationskällorna i samband med fallstudier eftersom de flesta fallstudier utgör ett studieobjekt som rör människor. I dessa fall är det användbart att genomföra intervjuer då respondenterna är väl insatta och kan således ge viktiga insikter och infallsvinklar om vissa situationer. Efter intervjun med nyckelpersonen Johan Nordström hade relevant information samlats som fungerade som ett komplement till enkätstudien. Ett val att inte genomföra fler intervjuer gjordes.

Yin skriver att intervjuer i fallstudier ofta har en öppen karaktär, där nyckelpersoner tillfrågas om både fakta och deras personliga åsikter om saker och ting. En stark fördel med detta skriver Yin är att nyckelpersoner ger forskaren ovärderliga insikter om fallet. Yin menar att ett viktigt syfte med intervjuer är att få vissa fakta bekräftad av en nyckelperson med god kännedom om fallet (Yin, 2006).

Eftersom intervjun utgår från en semistrukturerad karaktär är frågorna endast ett stöd och samtalet får flöda relativt fritt. Dock gjordes ett val att ha förutbestämda frågor för att ringa in de aspekterna som var intressanta för att kunna besvara arbetets frågeställning. Frågorna strukturerades efter det teoretiska ramverket och berör teman om *Naturmolnet, deltagare, kommunikation och beslutsfattande, auktoritet och makt* samt *Naturmolnets effekter*.

Intervjun spelades in, transkriberades och kodades inför kommande analys. Efter transkriberingen kodades informationen efter de olika teman i Parker et al. (2019) ramverk.

Övriga teman som informationen kodades efter var kritisk diskussion om temporära åtgärder och Naturmolnets effekter.

Denscombe (2014) lyfter ett antal fördelar med intervju som metod och menar att den utgör detaljerad information, producerar data med fokus på respondentens tankesätt och insikter, och utgör en möjlighet för djupare resonemang. Nackdelar som lyfts är att respondentens svar kan påverkas av intervjuaren både medvetet och omedvetet. Yin (2006) beskriver att den data som framkommer av intervjuer ska behandlas som verbala utsagor då faktorer som dåligt minne, personliga uppfattningar och svårigheter med att uttrycka upplevelser kan påverka utfallet.

Trots de flertalet nackdelar med intervjuer valde jag att använda denna metod, fördelarna överväger nackdelarna och den specifika och utförliga information och insikter från nyckelpersonen ansågs ge värdefulla insikter i projektet som jag inte skulle lyckas få på andra sätt. För att minimera felkällor togs kritiken i beaktning i förberedelserna då jag var väl påläst om fallet inför intervjun. Under genomförandet var jag väl medveten om min roll och påverkan jag skulle kunna ha på respondenten samt i efterarbetet då data validerades genom att jämföras med andra informationskällor. Att välja att använda intervjumetod baserades på de många fördelarna med att få mer ingående kunskap om projektet i sig, dess intention och syfte, dels att få mer kunskap om beslutsfattande processer och en överblick om deltagarna. Djupintervjun användes för att komplettera den informationen som framkom av enkätstudien.

4.4.1 Urval respondent

Intervjun har genomförts med Johan Nordström, projektledare för Naturmolnet. Syftet med intervjun var att få en god inblick av organisationen och projektet, dess intention och syfte och dess ursprung för att kunna komplettera enkätstudiens resultat.

Nordström är projektledare och kontaktperson för Naturmolnet och har varit med i projektet sedan start. Han har god inblick i projektets alla delar och i organisationen. Eftersom Växtvärdet arbetar mycket ute på platsen i så kallade platskontor har Nordström även erfarenhet av direktkontakt med deltagarna och har således även god kännedom om deltagarna och vilka diskussioner som skett i projektets olika skeden. Nordström har god kännedom och kunskap om Naturmolnet som jag inte kan få tag i någon annanstans och hans expertis kan bidra med viktiga insikter om fallet, han är således en viktig nyckelperson i projektet. Nackdelen med att välja någon som är så involverad i projektet är att svaren skulle

kunna utelämnas sådant som är negativt eller som han inte vill att någon utanför föreningen ska ha kännedom om.

6. Resultat

Nedan presenteras arbetets resultat som bidrar till att besvara hur temporära åtgärder kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess. Först presenteras vad som framkom under intervjun med Johan Nordström följt av resultatet från enkätstudien. För att underlätta för läsaren presenteras intervjun utifrån ett antal kategorier som följer strukturen i intervjuguiden, dessa är; deltagare, kommunikation och beslutsfattande, auktoritet och makt samt för och nackdelar med Naturmolnet. Resultatet av enkätstudien presenteras sedan med hjälp av text och diagram.

6.1 Intervju

Intervjun inleddes med att Nordström beskrev de olika aktörerna som är inblandade i Naturmolnet samt deras roll. De olika aktörer är Växtvärket, Malmö stad, BID Sofielund och Kungsleden. Nordström beskriver att Malmö stad har varit projektledare och hjälpt till att finansiera projektet, BID Sofielund har fungerat som en mellanhand mellan Malmö stad och fastighetsägaren och Kungsleden som äger tomten har upplåtit ytan till en låg kostnad. Nordström beskriver Växtverkets roll som att vara spindeln i nätet mellan alla aktörer. Nordström nämner även alla skolor, föreningar, privatpersoner och besökare som varit med att forma Naturmolnet och att de har haft en viktig roll, men rent organisatoriskt är det de fyra ovan nämnda aktörerna.

Intervjun fortsätter och Nordström beskriver hur Naturmolnet används. Nordström beskriver Naturmolnet som en plats som används som en grannskapsträdgård och en naturlig mötesplats för boenden i området. Platsen används mycket av barn och familjer för rekreation och lek, men även för undervisning och utepedagogik för barn och vuxna. Platsen används även som mötesplats för privata tillställningar och har framför allt haft en betydande roll under pandemin. Han berättar att människor har använt Naturmolnet från dag ett, och redan innan invigningen var det ett stort gäng från ett äldreboende i närheten som använde Naturmolnet till ett stort kalas. Nordström säger att barn kommer dit med sina föräldrar och

visar vad de har skapat under dagen han säger att på så vis blir det en naturlig mötesplats för föräldrar som träffar andra föräldrar från olika skolor.

Nordström beskriver hur Växtvärket har ett platskontor på Naturmolnet och således befinner sig på platsen mycket och har en god inblick i vilka som använder platsen under kontorstider. Nordström säger att syftet med platskontoret är för att kunna möta folk som bor i Sofielund och ta in synpunkter från människor för att möjliggöra medskapande. Nordström fortsätter och berättar att det finns massa positivt med att vara fysiskt på platsen i en platskapande process, framför allt på platser som det inte är så noga med hur allt blir som parker och lekmiljöer. Nordström lyfter även att det kan finnas nackdelar med att Växtvärket har varit så mycket på platsen och att det är en svår balansgång med att det kan uppfattas som att Naturmolnet tillhör Växtvärket och därmed inte upplevs som en öppen plats.

6.1.1 Deltagarna

Intervjun fortsätter och vi pratar om Naturmolnets användare. Nordström menar att det saknas äldre på platsen. Han berättar att de har jagat äldreboendena i området och försökt arrangera saker tillsammans på platsen men inte lyckats få något bra gehör. Nordström berättar att underlaget på platsen, träflis, har varit otillgängligt för rullstolar och rullatorer och berättar att nya gångar anlades för att öka tillgängligheten.

Nordström berättar att han upplever att det finns en överrepresentation av en övre- och medel medelklass på Naturmolnet. Han fortsätter och diskuterar kring detta och säger att han tror detta i första hand kan bero på att de bor i närheten. Nordström fortsätter och lyfter kulturella skillnader som en annan faktor han tror kan påverka vilka som använder Naturmolnet. Han fortsätter sitt resonemang och säger att det kanske inte alltid finns en förståelse för att vem som helst får använda platsen. Han berättar att han gärna hade sett att det gjordes en undersökning av vilka som faktiskt använder platsen för att kunna ta den kunskapen vidare.

Nordström pratar om hur Växtvärket har arbetat med aktivt medborgardeltagande och beskriver att detta har skett på ett antal olika sätt. Han berättar att de till en början försökte nå ut till alla lokala föreningar och gick även ut med information i en områdesbaserad Facebookgrupp vid namn 'Sofielund'. Växtvärket har också bjudit in till öppna evenemang där man kunnat vara med och bland annat plantera.

Initialt genomfördes förslagsträffar där de bjöd in invånare till möte för att lämna sina förslag och tankar för Naturmolnet. Nordström beskrev uppslutningen på dessa träffar som helt okej, att det inte var någon större anstormning men det var ett antal människor som kom dit. Han fortsätter och säger att pandemin kom och satte stopp till förslagsträffarna. Han berättar att trots att pandemin och restriktioner satte stopp för en del tänkta evenemang kunde de fortsätta ha träffar med skolgrupper så den delen av medskapande processen kunde fortlöpa som planerat.

Han berättar om den aktiva medborgardialogen och säger att Växtvärdet har haft en öppen inställning till att människor ska kunna vara delaktiga under hela arbetsprocessen och har försökt att möjliggöra detta på olika sätt. Dels har personal varit på platsen för att kunna föra dialog och få information och förslag från användare, dels har haft en mailadress där de uppmanat folk att skriva in sina förslag och åsikter. Nordström berättar att Växtvärdet har fortsatt att upprepa informationen kring hur man kan engagera sig för att få folk att komma med idéer om hur platsen kan utformas.

Sedan fortsatte diskussionen kring om det finns några hinder eller barriärer för att folk ska besöka och använda Naturmolnet. Nordström resonerade kring att information om vad platsen är och att folk kan vara med och bidra till platsens utveckling inte har nått ut tillräckligt. Han beskriver att det har funnits mycket information på platsen i form av gatupratat och skyltar men att brist på information skulle kunna vara ett hinder för att folk ska använda, aktivera och utveckla Naturmolnet. Han diskuterar vidare att han upplever att Naturmolnet utstrålar att det är en öppen plats men att han tror att generellt att folk är försiktiga i början med nya platser.

6.1.2 Kommunikation och beslutsfattande

Nordström berättar hur inkomna förslag på initiativ har hanterats och säger att det är Växtvärdet som har varit med och tagit beslut i cirka 99 procent av fallen, de andra aktörerna har inte varit delaktiga i beslutsfattande av de initiativ som inkommit från invånare och föreningar. Enligt Nordström finns det inget tydligt ramverk att utgå från utan Växtvärdet säger ja till det allra mesta. Han säger att de har uppmuntrat alla privata evenemang och när det gäller uppförandet av t.ex. konst och installationer på platsen har Växtvärdet varit med och beslutat lite grann under processen.

Nordström berättar att det inte inkommit några initiativ de har känt att de behövt säga nej till ännu vilket han säger har underlättat processen. Han berättar att Växtvärket försöker vara med och styra lite när de känner att det är nödvändigt. Ett exempel är en situation där det var en känd lokal konstnär som ville måla på ett plank, men att Växtvärket då tog ställning och valde en 70 årig kvinnlig konstnär eftersom det var uteslutande manliga konstnärer som hade bidragit med sina verk på platsen.

Nordström beskriver att han personligen är lite kluven till att ha rollen som beslutsfattare. Han berättar vidare att när det kommer till utformning och estetik så har Växtvärket behövt ställa sig frågan vad det är som är viktigt, skapandeprocessen eller slutprodukten. Han överväger en stund och kommer fram till att de båda är lika viktiga.

Det har inkommit flertalet idéer av fysiska materiella avtryck som bland annat ett initiativ till en träskulptur, oljemålningar och graffiti. Nordström betonar dock att det även inkommit en mängd förfrågningar på privata evenemang från privatpersoner, föreningar, företag och skolor. Han berättar att Växtvärket arbetar med att försöka uppmuntra besökare att lämna initiativ på olika sätt. De både väntar på att folk ska höra av sig självmant samt att de aktivt jobbar med att hitta det de vill ha och då letar de främst bland lokalinvanarna i Sofielund. Han nämner ett exempel där de upptäckte ett behov av belysning på platsen och sedan letade de aktivt med att hitta någon person i Sofielund som arbetade med detta. När de hittade någon till uppdraget fick den i princip fria händer med lite styrning av utformning från Växtvärket.

6.1.3 Auktoritet och makt

Vi pratar vidare om Malmö stads åsikter kring Naturmolnet. Nordström berättar att han uppfattar det som att de från Malmö stads sida har varit lite nervösa och oroliga för vad Naturmolnet ska bli men säger sedan att de verkar vara övergripande nöjda. Han berättar att kommunpolitikern Andréas Schönström (S) som är ordförande för tekniska nämnden brukar göra reklam för Naturmolnet på sin privata Facebook-sida och säger att det är ett tecken på ett godkännande. Nordström säger sedan att det finns ett stort intresse för Naturmolnet från Malmö stads sida och menar att de anser att Naturmolnet bidragit mycket till stadsdelen och han nämner även att Malmö stad ska fortsätta finansiera Naturmolnet under år 2022.

Vi pratar vidare kring vad Nordström tror kommer hända med Naturmolnet framöver. Han berättar att ett av delmålen som de arbetar med under 2022 år är att stärka involveringen i platsen och skapa någon typ av grannskapsförening för Naturmolnet som kan driva det vidare

och ta hand om platsen när Växtvärket försvinner för att skapa någon typ av resiliens. Han påpekar att det är viktigt att de arbetar mer med att få in grannskapet i platsen och att invånarna ska ta över ägandeskapet.

Nordström berättar hur de planerar att ta vara på de kunskaper och erfarenheter som kommit från att arbeta med Nattmolnet. De har börjat arbeta med en plan på hur de ska prata och sälja in konceptet Naturmolnet till andra fastighetsägare. Han fortsätter och säger att de har också börjat kartlägga olika tomter runt om i staden som stått tomma länge. Han berättar att målet är att fastighetsägare själva ska finansiera dessa projekt så att man inte ska vara beroende av finansiering från fonder och stipendier. Nordström berättar att de arbetar med att bidra med en struktur och ge fastighetsägare incitament för att skapa grönare, tryggare, roligare och coolare stadsdelar som i sin tur kan öka värdet på deras fastighetsbestånd. Han fortsätter och säger att förhoppningen är att denna ekonomiska vinst sedan kan användas till att starta upp liknande 'naturmoln' på andra platser.

6.1.4 För-och nackdelar med Naturmolnet

Nordström berättar sedan att den feedback som inkommit från lokalsamhället kring Naturmolnet är övergripande positiv. De flesta som har hört av sig tycker att det som finns på Naturmolnet är bra, framför allt är det flertalet barnfamiljer som hört av sig och berättar att de har tyckt att det har varit jätteroligt att få vara med och skapat platsen.

Efter detta börjar en diskussion kring kritiken som finns mot Naturmolnet och att arbeta med temporära åtgärder. Nordström diskuterar utifrån kritiken som finns kring att medborgare utnyttjas för att skapa en platsidentitet som sedan fastighetsägarna gör ekonomisk vinst på. Nordström berättar att han har reflekterat mycket över detta och sammanfattar det han har kommit fram till och säger att:

Min [Nordströms] inställning är att alla människor vill bo i trygga städer. Att det sedan resulterar i att bostadspriser går upp på hyresrätter och bostadsrätter så är det ju inte för att man har gjort staden grönare och tryggare utan det är ju snarare det handlar ju mer om alltså reglering på bostadsmarknaden kommer till hur man sätter hyror och så vidare. Man ska man ska in inte skämmas för att, även om det kanske är temporärt... Man ska inte skämmas för att göra städer, grönare och tryggare och roligare. (Nordström, 2022)

Nordström fortsätter sitt resonemang och säger att det kritiken kring temporära åtgärder har varit med i baktanken hela tiden under projektets gång. Han påpekar att han är medveten om att på vissa andra platser där temporära åtgärder används finns en väldigt tydlig baktanke om

en vilja att höja värdet på en specifik tomt för att sedan exploatera på den. Han berättar att tomten Naturmolnet ligger på har stått tom i över 25 år och fastighetsägaren hela tiden indikerar på att de inte har några planer att bebygga på den eftersom tomten är för liten. Nordström fortsätter och säger att han kan såklart inte veta om de är ärliga med det men hans känsla är att de inte ljuger. Nordström diskuterar vidare att den utvecklingen som finns med bortträngning och insatser för att höja markvärdet inför framtida exploatering ser man tyvärr alla i städer. Han poängterar sedan vikten av att man ska veta vilka krafter man har att göra med, men att man inte ska skämmas för att göra någonting grönare och tryggare för stadens invånare.

Vi går vidare och pratar om vad Nordström upplever att Naturmolnet har haft för effekter för Sofielund. Han berättar att han tror att de boende i området känner att staden bryr sig om stadsdelen genom att man arbetar för att göra det trivsamt för de som bor och verkar i området. Han nämner att alla dessa satsningar i Sofielund dels bidrar med en känsla av att staden bryr sig om området, att det bidrar till att de boende känner sig stolta över sitt område samt att man skapar fler naturliga mötesplatser som invånarna faktiskt kan använda.

Nordström diskuterar kring mer generella effekter av Naturmolnet och berättar att idén om att jobba mer med temporära mellan användning har spridits samt att det har startats en dialog om smartare användning av stadens ytor. Ytterligare en effekt som Nordström tar upp är att man har arbetat i ett stort samverkansprojekt där flertalet aktörer varit involverade. Han berättar att det kan vara lite jobbigt och trassligt men att det behövs för att det ska hända något för att ta utvecklingen i staden vidare.

Nordström berättar att det har varit demokratiskt att en ganska central plats i Malmö har fått skapats av medborgare i en öppen process. Han betonar att Naturmolnet har varit medskapande på riktigt, inte bara att det är något formulär man fyller i för att försöka främja dialog.

Nordström fortsätter och pratar vidare om nackdelarna med Naturmolnet. Han betonar problematiken kring mellan användning och medskapande och säger att det kan uppstå problem när det man tillsammans har skapat ska tas bort, både på ett emotionellt och praktiskt plan. Han berättar att Växtvärket diskuterat denna aspekt mycket under projektets gång och säger att de jobbar utifrån idén om att det inte ska tas bort, eller åtminstone att det ska försvåras. Nordström menar att när man jobbar med mellan användning är det lätt att jobba med temporära lösningar, billigt material och en DIY-estetik. Han fortsätter och säger att detta kan

göra att man inte får gehör och uppskattning och att platsen inte används lika mycket när grejer går sönder efter ett par veckor. Nordström säger att om man vill att något ska uppskattas och leva vidare kanske det finns en poäng att jobba lite mer med det och att det inte blir för lätt att ta bort heller.

6.2 Enkätstudie

Enkätstudien resulterade i 39 svar under tiden den var tillgänglig. Av dessa var 82 % kvinnor, 12% män och 6 % annat. Åldersfördelningen var 56% mellan 19-39 år, 38% 40-64 år och 6% var över 65 år. Endast två av respondenterna hade inte besökt Naturmolnet tidigare. Det vanligaste syftet till besöket på Naturmolnet var besökt av nyfikenhet följt av privat aktivitet, lekplats eller rekreation. 13 av respondenterna hade deltagit i någon arrangerad aktivitet på platsen och fyra har tagit eget initiativ eller kommit med förslag till platsens vidareutveckling. I diagram 3 nedan går det att utläsa de inkomna svaren på frågan ”I vilket syfte har du besökt Naturmolnet?”.

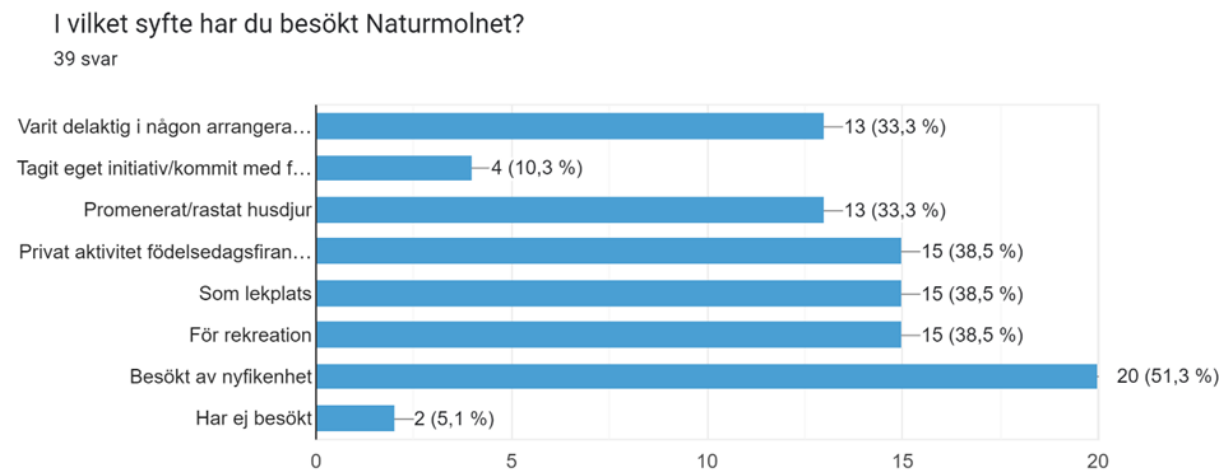

Diagram 3: Syfte till besök på Naturmolnet.

6.2.1 Delaktighet i utformningen av Naturmolnet

På frågan ”Upplever du att du har fått eller får vara delaktig med hur Naturmolnet ska utformas?” svarade strax över hälften, 22 personer Ja, 6 Nej och 9 Vet ej. En person sa nej men att de inte kände behovet och en person svarade: ”Inte jag. Men mina barn som går på

dagis och har fått plantera blommor och bygga upp Naturmolnet. Dom är SÅ stolta och vill ofta att vi skall dit på helgen för att fika och grilla” (se diagram 4).

Upplever du att du har fått eller får vara delaktig med hur Naturmolnet ska utformas?

39 svar

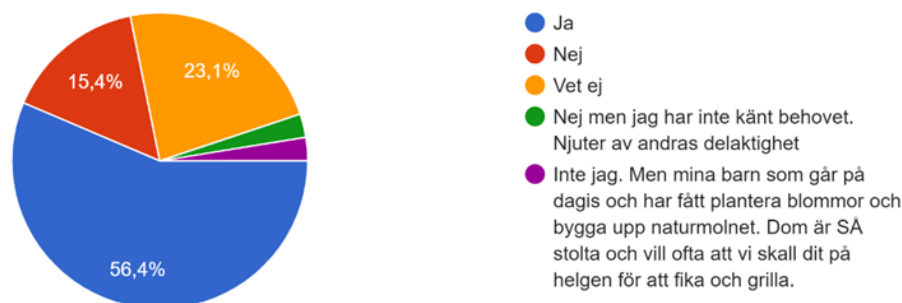

Diagram 4: Upplevelse av delaktighet på Naturmolnet.

På frågan om du själv lämnat något förslag eller på något annat sätt deltagit i Naturmolnets utveckling svarade 29 personer nej och 10 personer ja. Om svaret var nej kom en följdfråga om vad som hindrar dig att engagera dig i processen. 21 personer (54%) svarade att jag är nöjd med det som finns på Naturmolnet, 4 personer (10%) svarade att de inte var intresserade och 6 personer (15 %) svarade att de inte visste att det var möjligt, 2 personer svarade brist på tid och 1 person svarade i fritext och skrev "Känns som det är lite en egen "klubb" där man måste känna någon".

På den frivilliga frågan "Upplever du att det finns några hinder/barriärer för privatpersoner att engagera sig i projektet?" kom det in 29 svar som kunde delas in i 4 olika kategorier. Mer än hälften, 17 personer svarade att de inte upplever några hinder. 6 personer svarade att de hade brist på kunskap och svårt att hitta information om att det finns möjlighet att engagera sig. Av de 6 svaren som var kvar var det några som svarade att dem upplever ett hinder att behöva kontakta en organisation för att engagera sig och ett antal respondenter påpekade att de upplever att det är en sluten grupp som leder och styr och att det känns svårt att komma in i den gruppen.

Efter detta ställdes den öppna frivilliga frågan "Hur hade Naturmolnet kunnat arbeta med att göra det mer tillgängligt för lokalbefolkningen att engagera sig på Naturmolnet?" och på

detta registrerades 24 svar. En majoritet av svaren handlade om ökad spridning av information och kunskap i olika format dels att sprida information genom sociala medier samt information genom andra plattformar som till exempel anslagstavlur och riktade inbjudningar. En respondent svarade:

Gå runt i kvarteren och prata med folk. Bjud in "grannarna" till Naturmolnet så vi lär känna dem som är ansvariga för projektet. Just nu vet iaf inte jag vem det är.

En del respondenter svarade mer arrangemang, events och gemensamma aktiviteter som planeringsträffar, arbetsdagar och workshops. Andra svar som inkom var:

Att bjuda in till information om vad allmänheten (dvs vi som inte tillhör den kulturella klubben) har för rättigheter och vad vi kan hjälpa till med t.ex

Bjuda in till mer riktade aktiviteter mha föreningar, bostadshus osv så man slipper gå dit själv då är steget för stort för mig.

Flertalet respondenter kommenterade kring att personal från Växtväcket var på platsen där samtliga respondenter var positiv till detta och ett antal önskade att personal skulle vara på plats mer och inleda dialog med besökare.

6.2.2 Naturmolnets effekter

På frågan "Vad är din generella inställning till Naturmolnet?" har 38 personer svarat att de tycker att Naturmolnet bidrar till att göra Sofielund mer trivsamt och 24 personer svarade att Naturmolnet påverkar de personligen på ett positivt sätt. En person svarade att Naturmolnet inte behövs och en person svarade att den tycker det är viktigt att Naturmolnet finns kvar dels för social samvaro och som en grön oas personen skrev vidare att det är så många olika människor som utnyttjar platsen.

På frågan "Vad tycker du Naturmolnet har haft för effekter på Sofielund?" svarade 35 personer att Naturmolnet förbättrat Sofielund och 4 personer svarade att det inte har gjort någon skillnad, se diagram 5 nedan.

Vad tycker du Naturmolnet har haft för effekter på Sofielund? (1= försämring, 3= ingen skillnad 5=förbättring)

39 svar

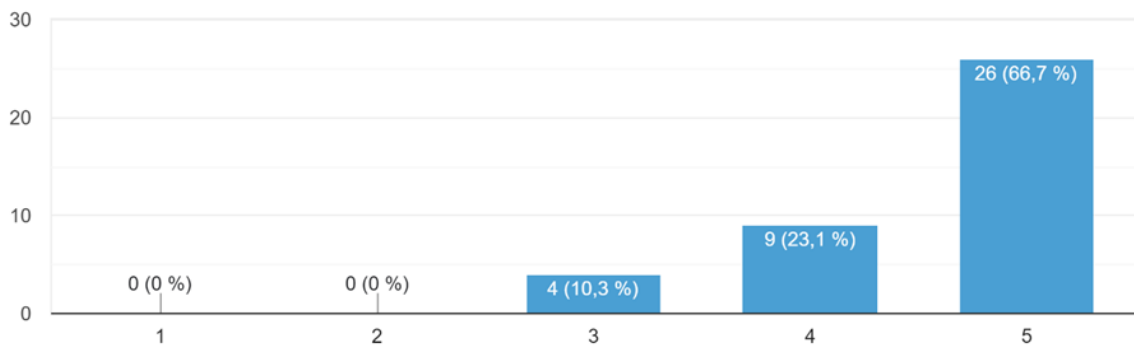

Diagram 5: Naturmolnets effekt på Sofielund

På flervalssfrågan ”Hur väl håller du med om dessa påstående? Naturmolnet har bidragit med...” där svarsalternativen var en skala mellan 1-5 där 1 = inte alls och 5 = mycket väl, skulle respondenterna gradera olika påstående på en skala på hur väl de stämde överens med ens personliga åsikt, se resultatet nedan i diagram 6a och 6b.

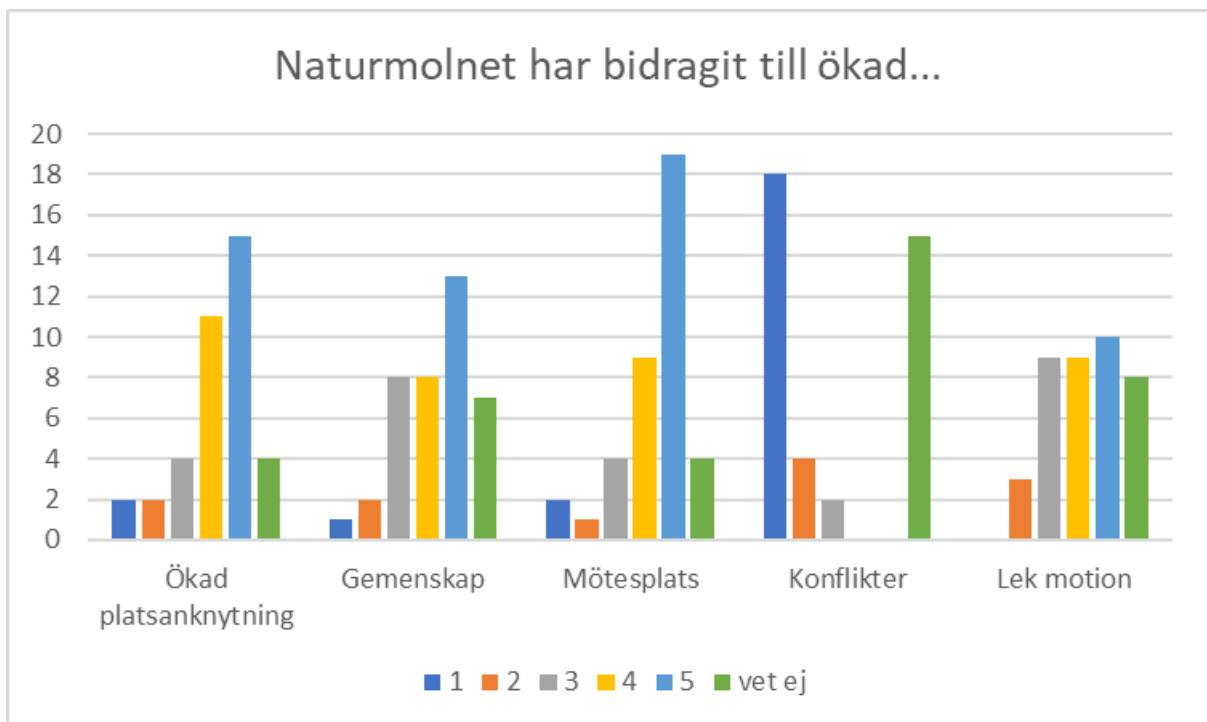

Diagram 6a: Naturmolnets har bidragit till

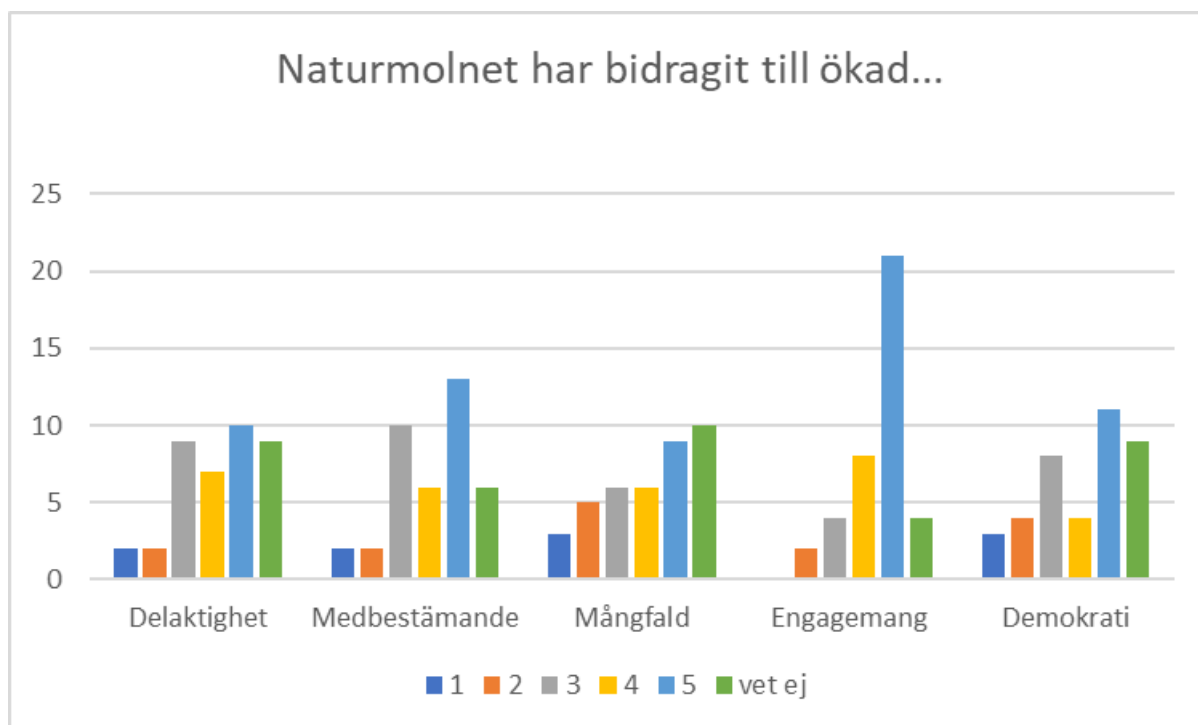

Diagram 6b: Naturmolnets har bidragit till

Enkäten avslutades med att ställa den öppna frivilliga frågan ”Har du några övriga kommentarer om Naturmolnet?” varav 15 svar registrerats. Majoriteten av svaren kan tolkas som positiva, endast ett par av vittnade om ett mer kritiskt ställningstagande. Majoriteten av svaren som inkommit handlade om att respondenterna blir glada när de promenerar förbi och ser att Naturmolnet används i olika sammanhang. En respondent skriver:

Framförallt är Naturmolnet något jag njuter av när jag passerar (varje dag), det är underbart att se att så många som sitter där och har dejt, grillar eller leker. Ett jättefint sätt att göra en tråkig stadsdel mer levande. Vi borde ha fler hörn som naturmolnet!

Flertalet respondenter skrev att det borde finnas fler liknande initiativ i staden. En respondent skrev:

Hoppas att kommunen och fastighetsägare i området förstår att bevara och investera i Naturmolnet. Jag har sett barnkalas, 80-årskalas, köror som övar, ungdomsfest, grillparty, livemusik, kontemplation, planteringsdagar, planteringar sköts om och får vara i fred och spontan romsk flamenco sent på kvällen... Helt underbart hela grejen! Människor möts! Låt naturmolnen spridas runt i resten av staden!

Andra kommentarer som framkom var ”Naturmolnet känns som en plats vi äger tillsammans.” och en annan skrev att ”Jag uppskattar platsen mycket och tycker den bidrar till rekreation, sociala möten och gemenskap.” Ett par respondenterna lyfte kritik och sa att:

Utmaningen med naturmolnet ligger väl i att fokus läggs massmedialt och politiskt på ett tillfälligt projekt som inte på något sätt adresserar stadsdelens riktiga utmaningar med en ohållbar trafikmiljö. När all fokus riktas på det finns inte utrymme att prata om de strukturella utmaningarna som finns.

Naturmolnet är fint, det räddar inga liv, minskar inte kriminaliteten eller barnfattigdomen. Men det är ett trevligt inslag, som på ytan lyfter/sminkar till området. Och det är ju positivt. Jag är inte negativt inställd till naturmolnet. Men jag tror man ska se det för vad det är och inte tro att det förändrar sociala problem, förser skolan med fler resurser/kuratorer till exempel. Det krävs ju större och mer långsiktiga satsningar än så för att komma åt utsatthet. Men jag tycker det är fint. Glöm inte de stora satsningarna bara.

7. Analys och diskussion

I detta kapitel används det teoretiska ramverket och de insamlade data för att analysera och diskutera hur temporära åtgärder kan bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess. Först kommer en diskussion av resultatet utifrån det teoretiska ramverkets olika dimensioner, sedan en diskussion om Naturmolnets effekter och avslutningsvis en diskussion kring det teoretiska ramverket.

7.1 Deltagare

Den första av Fungs (2006) dimensionen handlar om vilka som deltar, hur barriärerna och deltagandeprocesser ser ut. Enligt Parker et al. (2019) behöver barriärerna för att delta vara låga och det ska inte ställas höga krav på ledning och organisation bland deltagare och aktörer för att temporära åtgärders demokratiska potential ska frigöras.

Åldersspridningen bland Naturmolnets användare är relativt stor, ett resultat som speglar demografin i området. Trots att inga barn under 18 år deltagit i studien vittnar Nordström och de inkomna svaren i enkäterna om att barn använder platsen mycket. Nordström beskriver att det saknades äldre på platsen vilket enligt (Parker et al., 2019) kan ha en negativ inverkan på den demokratiska potentialen då en mångfald är en viktig aspekt. Dock försöker Växtväcket genom olika medel attrahera fler målgrupper till platsen genom att både fysiskt tillgängliggöra platsen samt genom riktade aktioner. Detta visar tendenser på att Naturmolnet

aktivt arbetar med att attrahera en mångfald av deltagare till platsen samt arbetar med att få dit deltagare som de upplevs saknas.

Enligt Parker et al. (2019) är detta betydelsefullt när en temporär åtgärd är myndighetsstyrd vilket Naturmolnet delvis är då det finansieras av Malmö stad och EU (Växtvärket, u.å.b). Det som skiljer Naturmolnet från myndighetsstyrda projekt är att det organiseras och styrs av en ideell förening med ett tydligt fokus på medskapande och syftet att vara en plats skapat av och för invånarna i Sofielund (Växtvärket, u.å.b). Naturmolnet är inte grundat i en politisk kamp från medborgarnas sida (Finn, 2014; Colomb, 2012), utan kan ses mer som ett verktyg för en kreativ stadsplanering (Matoga, 2019) och som en del av Malmö stads urbana marknadsföring (Malmö stad, 2018; Colomb, 2012). Att det kan fungera som ett verktyg för urban marknadsföring skulle kunna tolkas som negativt för den demokratiska potentialen. Trots det kan Naturmolnet även ses som en möjlighet för invånare att engagera sig i platsen utan att själva behöva organisera arbetet vilket gör det likt en myndighetsstyrd åtgärd.

Naturmolnet är en offentlig plats som vem som helst kan och får använda och det finns inget krav att engagera sig på platsen om man inte vill. Enkätsvaren tyder på att platsen används för lek, rekreation, privata tillställningar och pedagogik vilket tyder på att det inte krävs någon reglering över hur platsen får eller ska användas. Det finns således inga uttalade krav på ledning eller organisation hos deltagarna vilket är en viktig faktor för den demokratiska potentialen enligt Parker et al. (2019). Det går att föra en diskussion kring att det alltid finns restriktioner på hur platser används i och med medvetna eller omedvetna ramar kring hur offentliga platser ska användas. Det handlar dock mer om allmänna normer och kulturella beteenden än om förutbestämda regler som är specifika för Naturmolnet.

Parker et al. (2019) beskriver att det vanligtvis är experter som får vara delaktiga i stadsutvecklingsprojekt men att temporära åtgärder kan möjliggöra att även aktörer som vanligtvis inte är med får delta. På Naturmolnet eftersöks i vissa fall specifika kompetenser som i exemplet Nordström nämner med behovet av belysning på platsen. Denna typ av kunskap räknas dock inte in i det Parker et al. (2019) syftar till vad gäller expertkunskap. Även om Naturmolnet använder sig av riktad rekrytering av vissa aktörer eller personer från offentligheten kan den placeras på den inklusiva delen av skalan enligt figur 1.

Det centrala från Växtvärkets sida handlar om att få medborgare att delta i Naturmolnets utveckling (Växtvärket, u.å.b) vilket enligt Fung (2006; 2012) är en central del i en demokratisk process. Medborgardeltagande kan enligt Stevens et al. (2019) leda till mer

resilienta städer som ökar innovation och identitetsskapande. Växtväcket arbetar med metoder av medskapande genom exempelvis utepedagogik med barn och vuxna från olika utbildningsverksamheter. Detta ökar medborgardeltagandet och förutsättningar för samnyttjande av platsen (Bishop & Williams, 2012) då den används både för pedagogisk verksamhet och offentlig plats.

Växtväcket uppmanar även medborgare att lämna förslag på hur Naturmolnet ska utvecklas på olika sätt bland annat genom en mailadress och genom att vara på platsen och föra dialog med besökarna, även de inledande förslagsträffarna kan tolkas som ett försök till ett aktivt medborgardeltagande. Naturmolnet är ett forum som bjuder in medborgarna att vara med och skapa platsen efter deras behov och intresse. Detta bidrar till en hög grad flexibilitet (Haugen, 2021) som är av betydande roll i det urbana offentliga rummet (Sendra, 2015; Gehl, 2010).

Nordström berättar att förslagsträffarna var ett forum för att bjuda in medborgare som skulle diskutera hur Naturmolnet kunde utvecklas och vad de önskade skulle finnas på platsen. Detta indikerar att Naturmolnet bland annat används som ett verktyg för staden att engagera allmänheten under planeringsprocessen, vilket enligt Lydon och Garcia (2015) är ett sätt temporära åtgärder ofta används för. Trots att Växtväcket arbetar för en öppen deltagarprocess med låg tröskel indikerar enkätsvaren att ett antal barriärer finns. Exempel på barriärer är att behöva engagera sig genom en förening och att det kan upplevas som att det är en sluten grupp som styr.

Nordström berättade att det inte var någon anstormning till förslagsträffarna. Ett lågt deltagande på förslagsträffarna, att få av respondenterna har deltagit i medskapandet och att majoriteten av respondenterna inte hade något intresse av att vara delaktiga i Naturmolnet vilket framkom i enkäten tyder på ett lågt intresse för medborgardeltagande från användarnas sida. Samtliga av dessa försök till att skapa ett forum för invånarna att delta i Naturmolnets utveckling som Växtväcket skapat ökar enligt Parker et al. (2019) den demokratiska potentialen. Även om det finns ett antal aspekter som ökar den demokratiska potentialen betyder inte det att Naturmolnet faktiskt bidrar till ökad demokrati i och med att intresset fortfarande är lågt från användarnas sida.

Bristen på driv och engagemang handlar till viss del om att det inte finns tillräckligt kunskap om möjlighet att engagera sig. Brist på kunskap vittnar enkäterna om vilket tyder på att det behövs mer arbete från Växtväckets sida för att nå ut med informationen och locka fler till engagemang. En annan förklaring till den bristfälliga uppslutningen kan vara av ovana.

Ovanan att offentligheten blir inbjuden till medskapande i stadsutvecklingsprocesser är stor eftersom det inte är vanligt förekommande (Parker et al., 2019). I detta fall är initiativ likt Naturmolnet betydelsefulla då de kan bidra till att främja en dialog och bryta ovanan, och således bidra till ett ökat framtida medborgardeltagande.

7.2 Kommunikation och beslutsfattande

Den andra av Fungs (2006) dimensioner berör olika former av kommunikation och beslutsfattande deltagarna emellan. I dimensionen specificeras hur deltagarna utbyter information med varandra och hur beslut fattas. Parker et al. (2019) menar att temporära åtgärder kan möjliggöra att deltagarna går från observatör till deltagare.

Nordström berättar om hur inkomna förslag på initiativ har hanterats. Växtvärket har varit med i beslutsprocessen vilket de andra aktörerna inte har varit. Nordström nämner att det inte finns några riktlinjer eller ramverk att förhålla sig till för invånare som skickar in initiativ och inte heller i processen kring beslutsfattandet. Han berättar att Växtvärket har försökt att gå in och styra där de känner att det är nödvändigt. Ett exempel på hur Växtvärket tog en styrande roll var när de valde att gå vidare med en kvinnlig konstnär framför en manlig då de ansåg att manliga konstnärer var överrepresenterade på Naturmolnet. Parker et al. (2019) menar att när myndigheter eller föreningar utför temporära åtgärder är det av betydande roll att det finns ett tydligt mångfaldsarbete, vilket detta exempel tyder på. Att det finns en kluvenhet hos Växtvärket i rollen som beslutsfattare indikerar en medvetenhet om vad det kan innebära för problematik.

Initiativ som inkommit till Växtvärket är en blandning av förfrågningar för privata evenemang av privatpersoner, föreningar, skolor samt flera idéer av fysiska materiella avtryck. Föreningen både väntar på att invånare ska höra av sig självmant och letar aktivt efter initiativ när vissa specifika behov uppstår. Detta vittnar om att det finns en öppenhet i processen och låga barriärer för att delta som låter medborgare ta egna initiativ som Parker et al. (2019) betonar är betydande för att uppnå en demokratiska potential. Trots att utvecklingsprocessen präglas av en stor grad öppenhet i och med att det inte är en specifik ansökningsprocess eller ramverk att förhålla sig till för invånare ska initiativet hanteras och fattas beslut om av Växtvärket. Naturmolnet är således ingen plats där initiativ kan uppstå helt spontant på medborgarnas villkor, utan Växtvärket har en bestämmande och styrande roll

när det kommer till fysiska materiella avtryck på platsen. Dock finns det inga ramverk eller begränsningar för hur Naturmolnet kan användas av offentligheten utan det är öppet för alla olika aktiviteter.

Den insamlade data pekar på en brist på plats för deltagarna i beslutsprocessen när inkomna initiativ hanteras och fattas beslut om. Det går att tolka att rollen som beslutsfattare har hamnat på Växtvärket eftersom det inte finns någon struktur eller form som deltagarna kan vara delaktiga i beslutsprocessen. Det går att argumentera för att den demokratiska potentialen är större när Växtvärket, en ideell förening som arbetar utifrån en tydlig vision och metoder kring medskapande, är styrande i projektet än om Malmö stad eller fastighetsägaren Kungsleden skulle vara det. Detta eftersom beslutsfattandet och därmed makten i så fall hade hamnat ytterligare ett steg längre bort från deltagarna. Den demokratiska potentialen hade dock troligtvis ökat om beslutsprocessen hade varit helt medborgarstyrd (Parker et al., 2019).

Projektet kring kvartersbudgeten som genomfördes på Naturmolnet år 2022 syftade till att överlämna hela beslutsfattandet till deltagarna för att kunna stärka den demokratiska processen och möjliggöra invånarnas delaktighet i stadsutvecklingsprocessen. Att genomföra en kvartersbudget gör att den demokratiska potentialen stärks, både med fokus på ökad transparens i beslutsfattande och att ägandeskapet och makt tilldelas deltagarna (Digidemlab, 2022). Dock är kvartersbudgeten ingen utgångspunkt i Naturmolnet utan ett tillfälligt projekt. Att fortsätta arbetet med kvartersbudget eller liknande initiativ på Naturmolnet hade kunnat stärka den demokratiska potentialen genom att beslutsfattande och makt tilldelas deltagarna (Parker et al., 2019).

Växtvärket har ett platskontor på Naturmolnet och befinner sig således ofta på platsen. Nordström säger att å ena sidan tillgängliggör lokaliseringen av kontoret en dialog med deltagare och besökare och möjliggör medskapande. Å andra sidan kan Naturmolnet uppfattas som slutet, som att den tillhör Växtvärket och att offentligheten inte får använda platsen. Samma resonemang lyfts även i enkäten där ett par svar handlar om att platsen upplevs som att den tillhör en liten slutet grupp. Trots ett fåtal kritiska svar till Växtvärkets närvaro på platsen förekom flertalet positiva kommentarer i enkäten om att Växtvärkets personal befinner sig på platsen och inleder dialog med besökarna. Enligt Parker et al. (2019) är det viktigt att vara på platsen för att kunna möjliggöra dialoger kring den temporära åtgärdens utveckling och således bidra till den demokratiska potentialen. Eftersom det inte

finns någon form av organiserad kommunikationskanal deltagare emellan kan platskontoret vara ett bra komplement då det möjliggör en lättillgänglig kanal för deltagarna att föra fram sina åsikter. Dock saknas det ett forum för kommunikation där deltagarna är fria från någon form av styrning från Växtvärdet vilket Parker et al. (2019) menar är viktigt för den demokratiska potentialen.

Enkätsvaren ger en bild av vilka hinder som finns för att delta och engagera sig i Naturmolnets utveckling. Resultatet tyder på att det finns en viss brist på kunskap om att det finns möjlighet att delta i Naturmolnets utvecklingsprocess och att det finns bristande intresse av att delta. Majoriteten av svaren menar att de är nöjda med vad som finns på Naturmolnet i dagsläget och på grund av detta avstår från att delta. Nordström diskuterade kring att för lite information om vad platsen är och att folk kan vara med och bidra till platsens utveckling inte har nått ut tillräckligt. Han beskriver att det har funnits mycket information på platsen i form av gatupratörer och skyltar men att brist på information skulle kunna vara ett hinder för att folk ska använda, aktivera och utveckla Naturmolnet. Trots att brist på kunskap är en aspekt som nämns verkar det största hindret vara brist på intresse på grund utav nöjdhet för det som redan finns på platsen.

En förklaring till det stora ointresset hos deltagarna kan vara att initiativet till Naturmolnet inte kom från invånarna själva. Malmö stads översiktsplan (2018) sätter en tydlig ram för vad staden ska fokusera på och vilka typer av åtgärder som ska genomföras. Även Växtvärdet sätter ramarna för vad som ska vara Naturmolnets fokus. Trots att invånarna tillåts vara med och skapa platsen är Naturmolnet inte bottom up drivet och skapat utifrån ett specifikt behov hos invånarna. Vissa av enkätsvaren belyser att Naturmolnet inte är lösningen på områdets strukturella problem och att det mediala och politiska fokuset på Naturmolnet tar ifrån fokuset på problematiken området står inför. Detta indikerar att Naturmolnet inte är det som invånarna önskar för sitt område. Det finns en problematik kring att myndigheter styr och beslutar om vad som behövs i området och på så vis tar ifrån medborgarna ägandeskapet över sitt grannskap. Å andra sidan blir Naturmolnet en plats där invånarna får utrymme att göra sin röst hörd som på längre sikt kan ge en bild av medborgarnas behov och önskingar (Bishop & Williams, 2012). Naturmolnet blir således en plats som är viktig för medborgarna att utöva sin rätt till staden (Haugen, 2021).

I enkäterna tillfrågades respondenterna hur man kan arbeta med att göra det mer tillgängligt för lokalbefolkningen att engagera sig i Naturmolnet. En stor del av svaren handlade om

informationsspridning på olika sätt. En del respondenter önskade mer arrangemang, events och gemensamma aktiviteter. Ett par svar berörde riktade inbjudningar då dem upplever ett motstånd att gå dit själv som privatperson. Samtliga av dessa sätt har Växtväcket arbetat med för att försöka få folk att engagera sig i platsen med varierat resultat. Växtväcket arbetar aktivt med att på olika sätt med att öka medborgardeltagandet och Naturmolnet har således en relativt hög demokratisk potential i detta avseende (Parker et al., 2019). Det går att tolka det som att Växtväckets roll, deras arbetsmetoder och fokus på medskapande är det centrala i Naturmolnets demokratiska potential. Dock går det återigen ifrågasätta om Växtväckets medskapande metoder faktiskt leder till förändring om det inte når ut till invånarna.

7.3 Auktoritet och makt

Enligt Parker et al. (2019) ramverk handlar dimensionen om auktoritet och makt i temporära åtgärder om att ge deltagarna möjlighet till offentlig dialog med stadsplanerare och politiker och påverkan på urban policy.

Enligt Malmö stads översiktsplan (2018) ställer sig kommunen positiva till medborgarinitiativ och vill verka för ett mer demokratiskt samhälle genom att främja väl fungerande mötesplatser. Det går också utläsa att staden är positivt inställda till tillfälliga användningar av platser. Vidare bidrar Malmö stad till projektet genom den fortsatta finansieringen av projektet. Med detta som bakgrund går det att tolka det som att Malmö stad är positiv till initiativ som Naturmolnet. Dessutom går det utifrån en förståelse för Sofielunds bakgrund se vilken kontext Naturmolnet är skapat ur (Kronkvist & Ivert, 2017; Gunnefur, 2015). Uppsatsens resultatet indikerar dock inte att det finns en dialog med politiker och planerare. Det går heller inte att urskilja om Naturmolnet har haft någon påverkan på befintlig urban policy.

Enligt Nordström finns det en vision om att Naturmolnet ska bli fullständigt medborgarstyrt genom någon form av grannskapsförening. Detta för att invånarna ska ta över ägandeskapet av platsen, vilket enligt Parker et al. (2019) kan stärka den demokratiska potentialen. Detta har ännu inte genomförts men arbetet mot ett inkluderande ägandeskap tyder på en vilja och förhoppning om en förflyttning av makt och auktoritet till deltagarna.

7.4 Naturmolnets effekter och kritisk diskussion

Enkätsvaren visar att Naturmolnet bidragit till flertalet positiva aspekter, bland annat ett ökat engagemang för stadsdelen, att det gör Sofielund mer trivsamt och att det ha fungerat som en social mötesplats vilket går i linje med Malmö stads översiktsplan (2018). En respondent svarade att Naturmolnet bidrar till sociala möten och gemenskap och att en mängd av olika människor använder platsen. En annan kommentar pekar på hur Naturmolnet används på olika sätt och att det är en plats där människor möts. Ytterligare en person beskriver det som att de äger Naturmolnet tillsammans. Även parametrarna medbestämmande och delaktighet fick positiv respons i enkäten, dock var resultatet mer varierat. Med bakgrund i svaren på övriga frågor i enkäten skulle det spridda resultatet kring medbestämmande och delaktighet kunna bero på att de respondenter som har deltagit är positivt inställda medan de som inte själva har varit med i processen är neutrala. Ett antal respondenter upplevde även att Naturmolnet bidragit till ökad demokrati.

Att det inte förekom fler negativa kommentarer kring Naturmolnet skulle kunna förklaras med att undersökningen inte nådde ut till kritikerna. Att Naturmolnets eventuella bidrag till gentrifiering som den kritiska forskningen är fokuserad på (Ferreri, 2015; Madanipour, 2017; Peck, 2012; Bishop & Williams, 2012) inte nämndes i enkäterna kan förklaras med att enkäterna riktade sig mot en specifik målgrupp och nådde inte de som blir mest påverkade av gentrifieringens effekter.

En återkommande kritik kring temporära åtgärder är att medborgare utnyttjas för att skapa en platsidentitet och att temporära åtgärders bidrag till gentrifiering (Colomb, 2012; Bishop & Williams, 2012). Nordström menar att gentrifiering grundar sig i en problematik i reglering av bostadsmarknaden och inte arbetet att göra staden grönare och tryggare. Detta resonemang kan tyckas bidra till en förskjutning av ansvar på politiken och att inte Växtväcket tar ansvar för sitt bidrag till processen. Å andra sidan belyser Nordström med sitt resonemang Växtväckets roll i att skapa trivsamma offentliga miljöer för stadens invånare så att de kan utnyttja och ta anspråk över stadens offentliga rum.

Även om stimulering av det offentliga rummet med syfte att göra det attraktivt och tillgängligt för invånare och gentrifieringsprocesser som tränger bort vissa invånare är varandras motsatser, är de också två sidor av samma mynt (Parker et al., 2019). Förhållandet mellan dessa två motiv är komplext och frågan som behöver diskuteras är skillnaden mellan

de olika aktörerna och dess intention. Är det en bottom-up-driven praktik av och för medborgare eller är det top-down-driven praktik av privata aktörer och exploatörer med vinstintresse som största drivkraft? Skillnaden i vem som är uppdragsgivaren, vad det främsta syftet innefattar och vem som tjänar på åtgärden är således viktiga aspekter att fundera över.

Det går att påstå att Naturmolnet har aspekter av att vara både top-down och bottom-up drivet då Naturmolnet är centrerat kring medborgarna med intentionen att främja medskapande och demokrati samtidigt som det finansieras av Malmö stad och EU. Trots att den uttalade intentionen är att skapa en inkluderande grannskapsträdgård av och för Sofielunds invånare (Växtväcket u.å.b) skapar insatser likt dessa ett ökat fastighets- och markvärdet vilket kan leda till en bortträngning av befintliga invånare och verksamheter (Bishop & Williams, 2012). Det är därför viktigt att ifrågasätta vilka som gynnas av den temporära åtgärdens effekter (Parker et al., 2019) oavsett syftet med projektet.

Nordström nämner också att det förekommer fall där temporära åtgärder används med en intention att öka fastighetsägares ekonomiska bestånd (Bishop & Williams, 2012). Han betonar dock att detta inte verkar vara fallet kring Naturmolnet, och menar att det inte finns tecken på att vidare exploatering ska ske. Nordström resonemang vittnar om en medvetenhet kring problematiken med temporära åtgärder. Nordström berättar också att Växtväcket arbetar med att sprida konceptet vidare men där fastighetsägarna själva ska finansiera projektet och sedan återinvestera den eventuella vinsten till liknande projekt på andra platser. Det går dock att ställa sig kritisk till att fastighetsägare ska återinvestera vinsten för att sprida konceptet vidare och starta nya 'Naturmoln' på andra platser. Frågan är vad som kommer ske när makten förflyttas från en förening, som haft invånarnas bästa i hänseende till fastighetsägare som främst drivs av ekonomiska incitament. Går den demokratiska potentialen till spillo om grundidén och makten förskjuts?

7.5 Det teoretiska ramverket

Dimensionerna från Parker et al. (2019) ramverk bidrar med att djupare sätta sig in i olika aspekter och perspektiv kring den temporära åtgärden och dess demokratiska potential. Under dimensionen kring deltagarna lyfts aspekter kring vem som tillåts delta och hur barriärerna ser ut, det handlar inte så mycket om hur deltagandet ser ut och i vilken form detta sker. Avsaknaden av en tydlighet i om det finns någon skillnad mellan användare och deltagare gör försvårar en applicering på ett fall där den temporära åtgärden är en del av den offentliga

miljön som Naturmolnet är. Dimensionen kring auktoritet och makt handlar om vilken påverkan den temporära åtgärden har på förändring av urban policy. Dimensionen sätter den temporära åtgärden i ett större perspektiv och utgår från en institutionell form snarare än att undersöka deltagarnas position i makthierarkin. Att undersöka deltagarnas maktposition kan bli mer betydelsefull i fall där den temporära åtgärden är top-down styrd då det kan vittna om deltagarna får ta plats eller om de utnyttjas i annat syfte.

Utgångspunkten i Fungs (2006) syn på radikalt medborgardeltagande som en demokratisk förutsättning går också att diskutera om den är rätt utgångspunkt i alla lägen. I fallet kring Naturmolnet har denna utgångspunkt fungerat väl eftersom medborgardeltagande är en central del av processen, men i andra fall av temporära åtgärder kanske den inte är lika applicerbar.

Ramverkets utgångspunkt i Europeiska fall av temporära åtgärder och kontexter har sina brister. Utformningen och användningen av temporära åtgärder är spritt skild och ramverket kan vara svårt att applicera på en stor variation av fall. Vad gäller Naturmolnet har ramverket fungerat väl då aspekter, och avsaknaden av vissa aspekter, vittnar om Naturmolnets demokratiska potential. Det är dock viktigt att inse ramverkets begränsningar.

Parker et al. (2019) ramverk bidrar med att belysa faktorer som är viktiga för att frigöra temporära åtgärders demokratiska potential. Dock säger inte ramverket något om dessa bidrar till faktiskt ökad demokrati. Bara för att det finns förutsättningar för en demokratisk potential betyder inte det att det faktiskt leder till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess.

Temporära åtgärder kan oavsett demokratiska förutsättningarna misslyckas med den aspekten. Trots detta tror jag att ramverket (Parker et al., 2019) kan få en betydande roll inom akademien och den fortsatta diskursen kring temporära åtgärder. Ramverket har en stor potentiell betydelse för den fortsatta dialogen kring temporära åtgärder som experimentell metod för ett fortsatt sökande för en mer demokratisk stadsutvecklingsprocess.

8. Slutsatser

Medborgardeltagande är en central del av en demokratisk process (Fung, 2006; Khakee, 2006). Under arbetet har det framkommit att Växtväcket arbetar med medborgardeltagande på Naturmolnet genom flertalet olika sätt. Det genomförs försök att engagera invånare genom

pedagogik, uppsökande verksamhet, events och workshops. Även uppmuntran att få medborgare att komma med egna initiativ om vad som ska ske på Naturmolnet samt medborgarbudget är metoder som förekommer. Växtvärkets arbetsmetoder främjar medskapande och är en central del till den höga graden av medborgardeltagande som finns på Naturmolnet.

Analysen av fallstudien pekar på att Naturmolnet har en medelstor demokratisk potential. Växtvärkets involvering och styrning av Naturmolnet gör att den demokratisk potentialen blir större eftersom det centrala ligger i den höga graden av medskapande och involvering av medborgare. Aspekterna med störst demokratisk potential grundar sig i den höga graden av fokus på deltagarna och arbetet med att stadens invånare ska vara delaktiga i Naturmolnet. När det kommer till kommunikation och beslutsfattande uppnår Naturmolnet en viss demokratisk potential i och med deras arbete att deltagarna ska komma med initiativ och förslag till vad som ska vara och ske på platsen. Dock är det fortfarande Växtväret som innehar det slutgiltiga beslutsfattandet i nuläget. Arbetet med medborgarbudget har mycket hög demokratisk potential eftersom hela beslutsprocessen lämnas över till deltagarna, dock är detta inte något beständigt utan ett tillfälligt projekt som testats på Naturmolnet. Under tiden projektet genomfördes ökade den demokratiska potentialen då intentionen att lämna över beslutsfattandet till deltagarna ökar den demokratiska potentialen avsevärt. I aspekter kring auktoritet och makt har Naturmolnet en låg grad av demokratisk potential. Naturmolnets intention och grundidé handlar inte om att ha direkt påverkan på urban policy och förändringsarbete även om det verkar som att projektet är ett steg i ett mer långsiktigt arbete mot en förändrad syn på temporära åtgärder som ett verktyg för ett experimenterande av ökad inkludering i stadsplaneringsprocess.

Under arbetets gång har det framkommit att temporära åtgärder kan ha demokratisk potential om vissa aspekter uppnås. Dessa aspekter berör deltagarna, deras delaktighet i beslutsfattande och vilken långsiktig påverkan den temporära åtgärden har på urban policy. Temporära åtgärders demokratiska potential grundar sig till stor del kring vilken roll och utrymme medborgarna tilldelas.

Det går inte säga att temporära åtgärder per automatik leder till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess, men om ovan nämnda aspekter från Parker et al (2019) ramverk uppnås skapas goda förutsättningar för en detta. Även om en demokratisk potential finns

betyder inte det att temporära åtgärder bidrar till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess, dock är det ett steg på vägen.

Temporära åtgärder bidrar inte till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess bara för att dess utformning är temporär. Den demokratiska potentialen handlar primärt om hur den temporära åtgärden organiseras och genomförs. Det är av betydande roll att den temporära åtgärden organiseras och genomförs på ett sätt som tar deltagarna, deltagarnas möjlighet till kommunikation och beslutsfattande samt dess påverkan på makt och auktoritet i beaktning. Om inte detta görs finns en risk att åtgärden bidrar till motsatt effekt genom bortträngning och utnyttjande av medborgare. En medvetenhet kring dessa aspekter är av central roll för att skapa en mer demokratisk stadsplaneringsprocess.

Parker et al. ramverk (2019) kan användas för att fortsätta utveckla och utvärdera temporära åtgärders och de olika dimensionerna kan vara en utgångspunkt när temporära åtgärder formas för att kunna uppnå mer demokratiska former av temporära åtgärder och därmed bidra till en mer demokratisk stadsplaneringsprocess.

9. Vidare forskning

Denna uppsats har genom en fallstudie av Naturmolnet undersökt temporära åtgärders demokratiska potential. Eftersom fältet kring temporära åtgärder är stort och ännu relativt outforskat (Haugen, 2021) finns det mycket intressant vidare forskning som kan genomföras.

I detta arbete framkom det att medborgarbudget är en metod som innehar stor demokratisk potential i och med att beslutsfattande och makt förflyttas helt till medborgarna. Denna uppsats går inte in djupare på medborgarbudget men det hade varit intressant att undersöka vidare.

Att genomföra en komparativ flerfallsstudie där multipla fall med annan styrning, intention och utformning undersöks genom Parker et als. ramverk (2019) hade varit ett bra sätt att gå vidare från detta arbete och bidra med djup och bredd till uppsatsens frågeställning. Jag hoppas att ramverket fortsätter spridas såväl innanför som utanför akademien och att det kan vidareutvecklas för att få fortsatt fäste i praktiken för att möjliggöra vidare arbete med att frigöra temporära åtgärders demokratiska potential.

Källförteckning

Tryckta källor:

Bertino, G., Fischer, T., Pühr, G., Langergraber, G., & Österreicher, D. (2019). Framework Conditions and Strategies for Pop-Up Environments in Urban Planning. *Sustainability*, 11(24), 7204.

Bishop, P. & Williams, L. (2012). *The Temporary City*. Routledge.

Bohman, H. & Jingryd, O. (2015). BID Sofielund : fastighetsägares roll i områdesutveckling. Malmö högskola

Colomb, C. (2012). Pushing the urban frontier: Temporary uses of space, city marketing and the creative city discourse in 2000s Berlin. *Journal of Urban Affairs*, vol. 34, no. 2, pp.131–152.

Denscombe, M. (2014). *The Good Research Guide : For Small-Scale Social Research Projects*. Maidenhead: McGraw-Hill Education.

Eriksson, A., Sandberg, L. (2021) I en förvandlad stad: En flerfallsstudie om Malmö stads syn på temporära aktiviteter. [Kandidatuppsats, Malmö universitet.]
<https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1559662&dswid=594>

Ferreri, M. (2015). The Seductions of Temporary Urbanism, *ephemera*, vol. 15, no. 1, p.181.

Finn, D. (2014). DIY urbanism: implications for cities. *Journal of Urbanism*, nr.7, s.381-398.

Flyvbjerg, Bent. 2006. Five Misunderstandings About Case-Study Research. *Qualitative Inquiry*, Vol 12 nr 2.

Fung, A. (2012). Continuous Institutional Innovation and the Pragmatic Conception of Democracy. *Polity*, 44(4), 609-624.

Fung, A. (2006). Varieties of Participation in Complex Governance. *Public Administration Review*, 66(s1), 66-75.

Gehl, J. (2010). *Cities for people*. Island press. London.

Gunnefur, L. (2015). Slutrapport Områdesprogram för ett socialt hållbart Malmö. *Stadskontoret, Vårdsavdelningen, FoU och socialt hållbar utveckling*.
<https://docplayer.se/42364848-Slutrapport-omradesprogram.html>

Harvey, D., From Managerialism to Entrepreneurialism: The Transformation in Urban Governance in Late Capitalism From Managerialism to Entrepreneurialism: The Transformation in Urban Governance in Late Capitalism Author(s): David Harvey Source: *Geografiska Annaler. Series B, Human Geography*, Vol. 71, No. 1, The Roots of Geographical Change: 1973 to the Present (1989), pp. 3-17 Published by: Tay

Haugen, K. (2021). Forskningsöversikt - Temporära åtgärder inom stadsutveckling: former och utvärderingsaspekter. RISE Research Institutes of Sweden.

Haydn, F. & Temel, R. (eds). (2006). *Temporary Urban Spaces: Concepts for the Use of City Spaces*, 1st edition., Basel: Birkhauser

Hou, J. (2010). *Insurgent Public Space: Guerrilla Urbanism and the Remaking of Contemporary Cities*. Routledge & CRC Press.

Khakee, A. (2006). Medborgardeltagande i samhällsplanering. i (red) Blücher, G., Graninger, G. (2006). *Planering med nya förutsättningar: Ny lagstiftning, nya värderingar*. Stiftelsen Vadstena Forum för samhällsbyggande.

Kronkvist, K. & Ivert, A-K. (2017). Utvecklingen av brott och otrygghet i Norra och Södra Sofielund : En effektutvärdering av Fastighetsägare Sofielunds arbete. Malmö högskola.

Lydon, M. & Garcia, A. (2015). *Tactical Urbanism: Short-Term Action for Long-Term Change*. Island press.

Madanipour, A. (2017). *Cities in Time: Temporary Urbanism and the Future of the City*. Bloomsbury Academic.

Malmö Stad (2018). *Översiktsplan för Malmö*. Tillgänglig via:
https://malmo.se/download/18.4f363e7d1766a784af162af/1610100094509/ÖVERSIKTSPLAN%20FÖR%20MALMÖ_antagen_31maj2018.låg.webb.pdf

Martin, M., Hincks, S. & Deas, I. (2020). Temporary Use in England's Core Cities: Looking beyond the Exceptional, *Urban Studies*, vol. 57, no. 16, pp.3381–3401

Marshall, W. E., Duvall, A. L., & Main, D. S. (2016). Large-scale tactical urbanism: The Denver bike share system. *Journal of Urbanism: International Research on Placemaking and Urban Sustainability*, 9(2), 135–147.

Matoga, A. (2019). Governance of Temporary Use, *Proceedings of the Institution of Civil Engineers - Urban Design and Planning*, vol. 172, pp.1–28

Oswalt, P., Overmeyer, K. & Misselwitz, P. (2003). Urban catalyst strategies for temporary use: results of the European research project 2001 – 2003.

Oswalt, P., Overmeyer, K. & Misselwitz, P. (2013). *Urban Catalyst: The Power of Temporary Use*. Berlin: DOM Publishers

Parker, P., Vogel, N., and Diedrich, L. (2019). Investigating the democratic potential of temporary uses in urban redevelopment projects. in Fisker, J.K et al. (eds.), (2019). *Enabling Urban Alternatives*. Palgrave Macmillan Singapore.

Peck, J. (2012). *Democracy and Public Space: The Physical Sites of Democratic Performance*. Oxford: Oxford University Press.

Pfeifer, Laura. 2013. *Tactical Urbanism and the Role of Planners*. Montreal: McGill University.

Sendra, P. (2015). Rethinking urban public space: assemblage thinking and the uses of disorder. *City: analysis of urban trends, culture, theory, policy, action* 19 (6).

Stevens, Q., Awepuga, F., & Dovey, K. (2019). Temporary and Tactical Urbanism in Australia: A Review of Current Practice, Policy and Practitioner Perspectives. State of Australian Cities Conference and PhD Symposium (SOAC), Perth.

Yin, R K. (2006). *Fallstudier: design och genomförande*. Liber.

Elektroniska källor:

Bid Malmö. (u.å) Case Sofielund. <https://bidmalmo.se/case-sofielund/> [hämtat 2022-15]

Bosund, M. (2021). Naturmolnet och Växtväcket vinner pris.

<https://bidmalmo.se/naturmolnet-och-vaxtvarket-vinner-pris/> [hämtat 2022-12]

Digidemlab. (2022). Digidem Lab stöttar kvartersbudget i Malmö.

<https://digidemlab.org/digidem-lab-stottar-kvartersbudget-i-malmo-150-000-kronor-ska-ge-li-v-at-grannskapstradgarden-naturmolnet/?fbclid=IwAR2ObQYQ54T9FmXIamMYGj2HvxFzSIB2uq4Culh2XxAgRpiKXVW4nG1iQXs> [hämtat 2022-12]

Malmö stad. (2021). BID Sofielund.

<https://malmo.se/Om-Malmo-stad/Studiebesok/Tema-Hallbar-stad/Social-hallbarhet/BID-Sofielund.html> [hämtat 2022-12]

Malmö tillsammans (2022) <https://www.malmotillsammans.se/> [hämtat 2022-12]

Växtväcket. (u.å.a). Ideell förening. <https://www.vaxtvarket.se/ideell-forening/> [hämtat 2022-12]

Växtväcket. (u.å.b). Naturmolnet. <https://www.vaxtvarket.se/naturmolnet/> [hämtat 2022-12]

Bilagor

Bilaga 1 - Enkätstudie

Undersökning om Naturmolnet, Sofielund

Naturmolnet är en temporär grannskapsträdgård som drivs av bland annat föreningen Växtvärdet och Malmö stad. Denna enkätundersökning syftar till att bidra med mer kunskap kring vad temporära projekt som Naturmolnet är har för effekter på Malmös invånare och utvecklingen i Sofielund.

Denna undersökning görs i samband med en kandidatuppsats i samhällsplanering via Lunds universitet. Undersökningen tar 2-5 minuter att svara på och är givetvis både frivillig och anonym, svaren kommer inte spridas vidare. Om du har några vidare frågor kan du kontakta mig på el6241an-s@student.lu.se

Stort tack för att du tar dig tid att svara på enkäten.

Kön *

- Kvinna
- Man
- Annat
- Vill ej uppge

Ålder *

- Under 18
- 19-39
- 40-64
- 65+
- Vill ej uppge

Har du besökt Naturmolnet? *

- Ja
- Nej

I vilket syfte har du besökt Naturmolnet? *

- Varit delaktig i någon arrangerad aktivitet på platsen (t.ex. workshop, konsert, utepedagogik)
- Tagit eget initiativ/kommit med förslag hur Naturmolnet kan utvecklas eller aktiveras
- Promenerat/rastat husdjur
- Privat aktivitet, födelsedagsfirande, grillning eller liknande
- Som lekplats
- För rekreation
- besökt av nyfikenhet
- Har ej besökt
- Lägg till eget alternativ

Hur ofta använder/besöker du Naturmolnet? *

- Flera gånger i veckan
- Mindre än en gång i veckan
- Minst en gång per månad
- Mer sällan

Bor du i närheten av Naturmolnet? *

- Ja
- Nej
- Vill ej uppge

Upplever du att du har fått eller får vara delaktig i hur Naturmolnet ska utvecklas? *

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Annat (fritext)

Har du själv lämnat något förslag eller på något annat sätt deltagit i Naturmolnets utveckling?

*

- Ja
- Nej
- Annat (fritext)

Om svaret var nej på frågan ovan, vad hindrar dig att engagera dig i processen?

- Inte intresserad
- Jag visste inte att det var möjligt
- Jag är nöjd med det som finns på platsen idag
- Jag är negativt inställd till Naturmolnet
- Annat (fritext)

Upplever du att det finns några hinder/barriärer för privatpersoner att engagera sig i projektet?

- Fritext

Hur hade Naturmolnet kunnat arbeta med att göra det mer tillgängligt för lokalbefolkningen att engagera sig på Naturmolnet?

- Fritext

Hur väl håller du med om dessa påståenden? Naturmolnet har bidragit med... *

Svarsalternativen var en skala mellan '1= inte alls 5= mycket väl' samt 'Vet ej'

- Ökad platsanknytning
- Ökad gemenskap
- Social mötesplats
- Konflikter (exempelvis mellan olika parter som använder Naturmolnet)
- Plats för lek och motion
- Känsla av delaktighet
- Känsla av medbestämmande över av vad som händer på Naturmolnet
- Ökad mångfald i området
- Känsla av ett ökat engagemang för Sofielund
- Ökad demokrati

Vad är din generella inställning till Naturmolnet? *

- Naturmolnet påverkar mig personligen positivt

- Jag tycker Naturmolnet bidrar till att göra Sofielund mer trivsamt
- Jag tycker inte att Naturmolnet behövs
- Jag tycker det läggs för mycket pengar på Naturmolnet som hade kunnat läggas på annat
- Annat (fritext)

Vad tycker du Naturmolnet har haft för effekter på Sofielund? (1=försämring, 3=ingen skillnad, 5=förbättring) *

- Svarsalternativen var en skala mellan 1-5 där 1=försämrat Sofielund, 5=förbättrat Sofielund.

Har du några övriga kommentarer om Naturmolnet?

- Fritext

Bilaga 2 - Intervjuguide

Om Naturmolnet:

Kan du berätta kort om Naturmolnets bakgrund?

Vilka aktörerna är inblandade och hur ser deras roller ut?

Hur upplever du att Naturmolnet används?

Vad har varit viktigt i arbetet med Naturmolnet?

Deltagare:

Vilka upplever du använder Naturmolnet?

Upplever du att det finns någon målgrupp som fattas? Har ni arbetat med detta, hur?

Finns några hinder för invånare att använda Naturmolnet?

Hur har ni arbetat med medborgardeltagande på Naturmolnet?

Kommunikation och beslutsfattande:

Hur går man som invånare till väga för att delta i Naturmolnets utveckling?

Finns det några regler eller ramverk som invånare måste anpassa sig efter för att delta i Naturmolnets utveckling?

Hur hanteras de inkomna förslagen från invånarna?

Hur går beslutsfattandet till?

Vilken roll har invånarna, Växtvärket och de andra aktörerna i beslutsfattandet?

Kan du berätta lite om projektet kring kvartersbudgeten 2022?

Finns det några hinder för invånare att engagera sig och komma med egna initiativ kring Naturmolnets utveckling?

Auktoritet och makt:

Vad har Naturmolnet haft för effekter på Malmös policy?

Vad har Naturmolnet fått för respons från Malmö stad?

Naturmolnets effekter:

Vad har Naturmolnet haft för effekter? Både på Sofielund och mer generellt.

Vilka kunskapen och erfarenheten har Naturmolnet bidragit med?

Hur har Naturmolnet påverkat Sofielund och den mer generella utvecklingen i staden?

Vad ser du liksom för och nackdelar med det här projektet?

Hur ställer du dig till den kritik som finns kring temporära åtgärder?

Hur ser naturmolnets framtid ut?